

EBA/GL/2017/11

21/03/2018

Κατευθυντήριες γραμμές

σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση

1. Συμμόρφωση και υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων και αναφορών

Καθεστώς των κατευθυντήριων γραμμών

1. Το παρόν έγγραφο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες εκδίδονται βάσει του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010¹. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, οι αρμόδιες αρχές και τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν με τις κατευθυντήριες γραμμές.
2. Οι κατευθυντήριες γραμμές παρουσιάζουν την άποψη της EAT σχετικά με τις ενδεδειγμένες εποπτικές πρακτικές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας ή σχετικά με τον τρόπο ορθής εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας στον συγκεκριμένο τομέα. Οι αρμόδιες αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, προς τις οποίες απευθύνονται οι κατευθυντήριες γραμμές, πρέπει να συμμορφωθούν ενσωματώνοντάς τες δεόντως στις πρακτικές τους (π.χ. τροποποιώντας το νομικό τους πλαίσιο ή τις εποπτικές διαδικασίες τους), συμπεριλαμβανομένων των σημείων στα οποία οι κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται κυρίως στα ιδρύματα.

Απαιτήσεις υποβολής στοιχείων και αναφορών

3. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να γνωστοποιήσουν στην EAT εάν συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ή άλλως να εκθέσουν τους λόγους μη συμμόρφωσης, έως τις 21/05/2018. Εάν η προθεσμία γνωστοποίησης παρέλθει άπρακτη, η EAT θεωρεί ότι οι αρμόδιες αρχές δεν συμμορφώνονται. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να αποστέλλονται, με την υποβολή του εντύπου που παρέχεται στον δικτυακό τόπο της EAT, στην ηλεκτρονική διεύθυνση compliance@eba.europa.eu με την επισήμανση «EBA/GL/2017/11». Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να υποβάλλονται από πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα να γνωστοποιούν τη συμμόρφωση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών τους. Οποιαδήποτε μεταβολή στην κατάσταση συμμόρφωσης πρέπει επίσης να αναφέρεται στην EAT.
4. Οι γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της EAT, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ.12).

2. Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Αντικείμενο

5. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές προσδιορίζουν τις ρυθμίσεις, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς εσωτερικής διακυβέρνησης που πρέπει να θέτουν σε εφαρμογή τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 74 παράγραφος 1 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ², ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και συνετή διοίκηση του ιδρύματος.

Αποδέκτες

6. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 40 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013³, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας όσον αφορά τα θέματα σχετικά με τα καθήκοντα που της ανατίθενται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013, καθώς και στα ιδρύματα όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

Πεδίο εφαρμογής

7. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται σε σχέση με τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης των ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένης της οργανωτικής τους δομής και των αντίστοιχων γραμμών ευθύνης, των διαδικασιών εντοπισμού, διαχείρισης, παρακολούθησης και αναφοράς των κινδύνων τους οποίους αναλαμβάνουν ή ενδέχεται να αναλάβουν, καθώς και του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου.
8. Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών είναι να καλύψουν το σύνολο των υφιστάμενων μορφών διάρθρωσης του διοικητικού συμβουλίου και δεν προκρίνουν κάποια συγκεκριμένη δομή. Οι κατευθυντήριες γραμμές δεν θίγουν τη γενική κατανομή αρμοδιοτήτων σύμφωνα με το εθνικό εταιρικό δίκαιο. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τη διάρθρωση συμβουλίου που χρησιμοποιείται (μονιστική και/ή δυαδική διάρθρωση συμβουλίου και/ή άλλη μορφή διάρθρωσης) στα διάφορα κράτη μέλη. Το διοικητικό όργανο,

² Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338).

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1-337).

όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημεία 7 και 8 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, θα πρέπει να νοείται ότι έχει διοικητικά (εκτελεστικά) και εποπτικά (μη εκτελεστικά) καθήκοντα⁴.

9. Οι όροι «διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα» και «διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα» χρησιμοποιούνται σε όλη την έκταση του παρόντος εγγράφου χωρίς να γίνεται αναφορά σε κάποια συγκεκριμένη δομή διακυβέρνησης, ενώ και οι αναφορές στη διοικητική (εκτελεστική) ή εποπτική (μη εκτελεστική) αρμοδιότητα θα πρέπει να νοούνται ότι ισχύουν για τα όργανα ή τα μέλη του διοικητικού οργάνου που είναι αρμόδια για τα αντίστοιχα καθήκοντα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Κατά την εφαρμογή αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το εθνικό τους εταιρικό δίκαιο και να προσδιορίζουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, το όργανο ή τα μέλη του διοικητικού οργάνου για τα οποία θα πρέπει να ισχύουν τα εν λόγω καθήκοντα.
10. Στα κράτη μέλη στα οποία το διοικητικό όργανο αναθέτει, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, τα εκτελεστικά καθήκοντα σε πρόσωπο ή σε εσωτερικό εκτελεστικό όργανο (π.χ. διευθύνων σύμβουλος, διοικητική ομάδα ή εκτελεστική επιτροπή), τα πρόσωπα που επιτελούν αυτά τα εκτελεστικά καθήκοντα βάσει της εν λόγω ανάθεσης θα πρέπει να νοούνται ότι ασκούν την εκτελεστική αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου. Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, οποιαδήποτε αναφορά στο διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα θα πρέπει να νοείται ότι περιλαμβάνει επίσης τα μέλη του εκτελεστικού οργάνου ή τον διευθύνοντα σύμβουλο, όπως ορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ακόμη και αν δεν έχουν προταθεί ή διοριστεί ως επίσημα μέλη του οργάνου ή των οργάνων διοίκησης του ιδρύματος δυνάμει του εθνικού δικαίου.
11. Στα κράτη μέλη στα οποία ορισμένες αρμοδιότητες ασκούνται άμεσα από τους μετόχους, τα μέλη ή τους ιδιοκτήτες του ιδρύματος και όχι από το διοικητικό όργανο, τα ιδρύματα θα πρέπει να μεριμνούν ώστε οι εν λόγω αρμοδιότητες και οι σχετικές αποφάσεις να συνάδουν, στο μέτρο του δυνατού, με τις κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζονται στο διοικητικό όργανο.
12. Οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές για τον διευθύνοντα σύμβουλο, τον οικονομικό διευθυντή και τα πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις είναι αμιγώς λειτουργικού χαρακτήρα και δεν παρατίθενται με στόχο την επιβολή του διορισμού των εν λόγω στελεχών ούτε τη δημιουργία αντίστοιχων θέσεων, εκτός εάν κάτι τέτοιο προβλέπεται βάσει του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου.
13. Τα ιδρύματα θα πρέπει να συμμορφώνονται και οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα ιδρύματα συμμορφώνονται με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές σε ατομική, υποενοποιημένη και ενοποιημένη βάση, σύμφωνα με το επίπεδο εφαρμογής που προβλέπεται στο άρθρο 109 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ.

⁴ Βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 56 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ.

Ορισμοί

14. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, οι όροι που χρησιμοποιούνται και καθορίζονται στην οδηγία 2013/36/ΕΕ έχουν την ίδια έννοια και στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Επιπλέον, για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

Διάθεση ανάληψης κινδύνου	το συγκεντρωτικό επίπεδο και τα είδη των κινδύνων που είναι πρόθυμο να αναλάβει ένα ίδρυμα στο πλαίσιο της ικανότητάς του για ανάληψη κινδύνων, και σύμφωνα με το επιχειρηματικό του μοντέλο, προκειμένου να επιτύχει τους στρατηγικούς στόχους του.
Ικανότητα ανάληψης κινδύνων	το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που είναι σε θέση να αναλάβει ένα ίδρυμα δεδομένης της κεφαλαιακής βάσης του, των ικανοτήτων του όσον αφορά τη διαχείριση και τον έλεγχο κινδύνου και των κανονιστικών περιορισμών του.
Κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων	οι κανόνες, οι στάσεις και οι συμπεριφορές ενός ιδρύματος που συνδέονται με την επίγνωση του κινδύνου, την ανάληψη κινδύνου και τη διαχείριση κινδύνου, καθώς και τα συστήματα ελέγχων που διαμορφώνουν τις αποφάσεις σχετικά με τους κινδύνους. Η κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων επηρεάζει τις αποφάσεις της διοίκησης και των εργαζομένων κατά την άσκηση των καθημερινών δραστηριοτήτων και έχει αντίκτυπο στους κινδύνους τους οποίους αναλαμβάνουν.
Ιδρύματα	τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημεία 1 και 2, αντιστοίχως, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.
Προσωπικό	το σύνολο των εργαζομένων ενός ιδρύματος και των θυγατρικών του εντός του πεδίου εφαρμογής της ενοποίησής του, συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών που δεν υπόκεινται στην οδηγία 2013/36/ΕΕ, και το σύνολο των μελών του διοικητικού οργάνου υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα και υπό την εποπτική του αρμοδιότητα.
Διευθύνων σύμβουλος	το πρόσωπο το οποίο είναι αρμόδιο για τη διαχείριση και τον συντονισμό των συνολικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ενός ιδρύματος.
Οικονομικός διευθυντής	το πρόσωπο το οποίο είναι συνολικά αρμόδιο για τη διαχείριση όλων των ακόλουθων δραστηριοτήτων: διαχείριση οικονομικών πόρων, οικονομικός προγραμματισμός και χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

Επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου	τα πρόσωπα στο ανώτατο ιεραρχικό επίπεδο τα οποία είναι επιφορτισμένα με την αποτελεσματική διαχείριση της καθημερινής λειτουργίας των ανεξάρτητων λειτουργιών διαχείρισης κινδύνου, κανονιστικής συμμόρφωσης και εσωτερικού ελέγχου.
Πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις	τα πρόσωπα τα οποία ασκούν σημαντική επιρροή στη διοίκηση του ιδρύματος αλλά δεν είναι μέλη του διοικητικού οργάνου ούτε ο διευθύνων σύμβουλος. Περιλαμβάνουν τους επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και τον οικονομικό διευθυντή, εφόσον δεν είναι μέλη του διοικητικού οργάνου και, άλλα πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις, σε περίπτωση που αυτά προσδιορίζονται από τα ιδρύματα σύμφωνα με μια προσέγγιση βάσει κινδύνου. Άλλα πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις μπορούν να περιλαμβάνουν τους επικεφαλής σημαντικών επιχειρηματικών τομέων, υποκαταστημάτων εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου / της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών, θυγατρικών τρίτων χωρών και άλλων εσωτερικών λειτουργιών.
Εποπτική ενοποίηση	η εφαρμογή των κανόνων προληπτικής εποπτείας που προβλέπονται στην οδηγία 2013/36/ΕΕ και στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 σε ενοποιημένη ή υποενοποιημένη βάση, σύμφωνα με το μέρος 1 τίτλος 2 κεφάλαιο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013. Στην εποπτική ενοποίηση περιλαμβάνονται όλες οι θυγατρικές που είναι ιδρύματα ή χρηματοδοτικά ιδρύματα, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 σημεία 3 και 26, αντίστοιχα, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, και μπορούν επίσης να περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις παροχής επικουρικών υπηρεσιών, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 σημείο 18 του ίδιου κανονισμού, οι οποίες είναι εγκατεστημένες εντός και εκτός της ΕΕ.
Ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης	ίδρυμα το οποίο υποχρεούται να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας βάσει της ενοποιημένης κατάστασης, σύμφωνα με το μέρος 1 τίτλος 2 κεφάλαιο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.
Σημαντικά ιδρύματα	ιδρύματα που αναφέρονται στο άρθρο 131 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ [παγκόσμια συστημικά σημαντικά ιδρύματα (G-SII) και άλλα συστημικά σημαντικά ιδρύματα (O-SII)] και, κατά περίπτωση, άλλα ιδρύματα που καθορίζονται από την αρμόδια αρχή ή το εθνικό δίκαιο, βάσει αξιολόγησης του μεγέθους και της εσωτερικής οργάνωσης των ιδρυμάτων, καθώς και της φύσης, του πεδίου και της πολυπλοκότητας των δραστηριοτήτων τους.
Εισηγμένο ίδρυμα ΟΚΑ (εισηγμένο ίδρυμα που	ίδρυμα του οποίου τα χρηματοπιστωτικά μέσα είναι εισηγμένα προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4

υπόκειται στην οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις)

σημεία 21 και 22 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ, σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη⁵.

Μέτοχος

πρόσωπο το οποίο κατέχει μετοχές ενός ιδρύματος ή, ανάλογα με τη νομική μορφή του ιδρύματος, άλλοι ιδιοκτήτες ή μέλη του ιδρύματος.

Θέση μέλους του διοικητικού συμβουλίου

θέση μέλους του διοικητικού οργάνου ενός ιδρύματος ή άλλης νομικής οντότητας.

3. Εφαρμογή

Ημερομηνία εφαρμογής

15. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται από τις 30 Ιουνίου 2018.

Κατάργηση

16. Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση (GL 44), της 27ης Σεπτεμβρίου 2011, καταργούνται από τις 30 Ιουνίου 2018.

⁵ Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349).

4. Κατευθυντήριες γραμμές

Τίτλος Ι – Αναλογικότητα

17. Σκοπός της αρχής της αναλογικότητας, η οποία κωδικοποιείται στο άρθρο 74 παράγραφος 2 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, είναι να διασφαλιστεί ότι οι ρυθμίσεις εσωτερικής διακυβέρνησης συνάδουν με το ατομικό προφίλ κινδύνου και το επιχειρηματικό μοντέλο του ιδρύματος, ούτως ώστε να επιτυγχάνονται αποτελεσματικά οι στόχοι των κανονιστικών απαιτήσεων.
18. Κατά την ανάπτυξη και την εφαρμογή των ρυθμίσεων εσωτερικής διακυβέρνησης, τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το μέγεθος και την εσωτερική τους οργάνωση, καθώς και τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων τους. Τα σημαντικά ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν πιο εξελιγμένες ρυθμίσεις διακυβέρνησης, ενώ τα μικρά και λιγότερο πολύπλοκα ιδρύματα μπορούν να εφαρμόζουν απλούστερες ρυθμίσεις διακυβέρνησης.
19. Για τους σκοπούς της εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας και προκειμένου να εξασφαλίζεται η δέουσα εφαρμογή των απαιτήσεων, τα ιδρύματα και οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:
- α. το μέγεθος από πλευράς γενικού συνόλου ενεργητικού στον ισολογισμό του ιδρύματος και των θυγατρικών του εντός του πεδίου εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης·
 - β. τη γεωγραφική παρουσία του ιδρύματος και το μέγεθος των δραστηριοτήτων του σε κάθε δικαιοδοσία·
 - γ. τη νομική μορφή του ιδρύματος, μεταξύ άλλων αν το ίδρυμα ανήκει σε όμιλο και, εάν ναι, την αξιολόγηση της αναλογικότητας που έχει διενεργηθεί για τον όμιλο·
 - δ. κατά πόσον το ίδρυμα είναι εισηγμένο σε ρυθμιζόμενη αγορά·
 - ε. κατά πόσον το ίδρυμα έχει λάβει έγκριση της χρήσης εσωτερικών μοντέλων για τη μέτρηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων (π.χ. προσέγγιση των εσωτερικών διαβαθμίσεων)·
 - στ. τον τύπο δραστηριοτήτων και υπηρεσιών για τις οποίες το ίδρυμα έχει λάβει άδεια λειτουργίας (π.χ. βλέπε επίσης παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και παράρτημα Ι της οδηγίας 2014/65/ΕΕ)·
 - ζ. το βασικό επιχειρηματικό μοντέλο και τη βασική επιχειρηματική στρατηγική, τη φύση και την πολυπλοκότητα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, καθώς και την οργανωτική δομή του ιδρύματος·

- η. τη στρατηγική κινδύνου, τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και το πραγματικό προφίλ κινδύνου του ιδρύματος, λαμβανομένου επίσης υπόψη του αποτελέσματος της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) της κεφαλαιακής επάρκειας και της ρευστότητας·
- θ. το ιδιοκτησιακό καθεστώς και τη χρηματοδοτική διάρθρωση του ιδρύματος·
- ι. το είδος των πελατών (π.χ. πελάτες λιανικής, εταιρικοί πελάτες, θεσμικοί πελάτες, μικρές επιχειρήσεις, δημόσιοι φορείς) και την πολυπλοκότητα των προϊόντων ή των συμβάσεων·
- ια. τις δραστηριότητες που αποτελούν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης και τους διαύλους διανομής· και
- ιβ. τα υφιστάμενα συστήματα τεχνολογίας των πληροφοριών (ΤΠ), συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων επιχειρησιακής συνέχειας και της εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων στον συγκεκριμένο τομέα.

Τίτλος II – Ρόλος και σύνθεση του διοικητικού οργάνου και των επιτροπών

1 Ρόλος και ευθύνες του διοικητικού οργάνου

- 20. Σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 1 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, το διοικητικό όργανο πρέπει να έχει την τελική και γενική ευθύνη του ιδρύματος και ορίζει, επιβλέπει και λογοδοτεί για την υλοποίηση των ρυθμίσεων διακυβέρνησης εντός του ιδρύματος που διασφαλίζουν την αποτελεσματική και συνετή διοίκηση του ιδρύματος.
- 21. Τα καθήκοντα του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια, ούτως ώστε να γίνεται διάκριση μεταξύ των καθηκόντων της διοικητικής (εκτελεστικής) λειτουργίας και της εποπτικής (μη εκτελεστικής) λειτουργίας. Η περιγραφή των ευθυνών και των καθηκόντων του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να τεκμηριώνεται εγγράφως και να εγκρίνεται δεόντως από το διοικητικό όργανο.
- 22. Όλα τα μέλη του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να έχουν πλήρη επίγνωση της δομής και των ευθυνών του διοικητικού οργάνου, καθώς και του καταμερισμού των καθηκόντων μεταξύ των διαφορετικών λειτουργιών του διοικητικού οργάνου και των επιτροπών του. Για την εξασφάλιση κατάλληλου συστήματος ελέγχων και εξισορροπήσεων, στη διαδικασία λήψης αποφάσεων του οργάνου δεν θα πρέπει να κατέχει δεσπόζουσα θέση ένα μόνο μέλος ή ένα μικρό υποσύνολο των μελών του. Θα πρέπει να διασφαλίζεται αποτελεσματική αλληλεπίδραση μεταξύ της εποπτικής λειτουργίας και της εκτελεστικής λειτουργίας του διοικητικού οργάνου. Καθεμία από τις εν λόγω λειτουργίες θα πρέπει να παρέχει στην άλλη επαρκείς πληροφορίες, ώστε να έχουν αμφότερες τη δυνατότητα να επιτελούν τους αντίστοιχους ρόλους τους.

23. Οι ευθύνες του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη θέσπιση, την έγκριση και την επίβλεψη της εφαρμογής των ακόλουθων στοιχείων:
- α. της συνολικής επιχειρηματικής στρατηγικής και των βασικών πολιτικών του ιδρύματος με συνέπεια προς το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο εντός του οποίου λειτουργεί, λαμβάνοντας υπόψη τα μακροπρόθεσμα χρηματοοικονομικά συμφέροντα και τη φερεγγυότητα του ιδρύματος·
 - β. της συνολικής στρατηγικής κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου του ιδρύματος, καθώς και των μέτρων που λαμβάνονται προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το διοικητικό όργανο αφιερώνει επαρκή χρόνο σε ζητήματα κινδύνου·
 - γ. ενός επαρκούς και αποτελεσματικού πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης και συστήματος εσωτερικού ελέγχου, με το οποίο διασφαλίζεται μια σαφής οργανωτική δομή και η εύρυθμη λειτουργία ανεξάρτητων λειτουργιών διαχείρισης κινδύνου, κανονιστικής συμμόρφωσης και εσωτερικού ελέγχου που διαθέτουν επαρκείς εξουσίες, κύρος και πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων τους·
 - δ. των ποσών, των κατηγοριών και της κατανομής τόσο του εσωτερικού κεφαλαίου όσο και του εποπτικού κεφαλαίου προκειμένου να καλυφθούν επαρκώς οι κίνδυνοι του ιδρύματος·
 - ε. των στόχων για τη διαχείριση ρευστότητας του ιδρύματος·
 - στ. μιας πολιτικής αποδοχών η οποία συνάδει με τις αρχές περί αποδοχών που καθορίζονται στα άρθρα 92 έως 95 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και στις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών δυνάμει του άρθρου 74 παράγραφος 3 και του άρθρου 75 παράγραφος 2 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ⁶.
 - ζ. των ρυθμίσεων που αποσκοπούν να διασφαλίσουν την αποτελεσματική διενέργεια των αξιολογήσεων της καταλληλότητας σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, την καταλληλότητα της σύνθεσης και του σχεδιασμού διαδοχής του διοικητικού οργάνου, καθώς και την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του διοικητικού οργάνου⁷.
 - η. μιας διαδικασίας επιλογής και αξιολόγησης της καταλληλότητας των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις⁸.

⁶ Κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών δυνάμει του άρθρου 74 παράγραφος 3 και του άρθρου 75 παράγραφος 2 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και τις δημοσιοποιήσεις δυνάμει του άρθρου 450 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (EBA/GL/2015/22).

⁷ Βλέπε επίσης τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

⁸ Βλέπε επίσης τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

- θ. των ρυθμίσεων που αποσκοπούν στη διασφάλιση της εσωτερικής λειτουργίας καθεμίας από τις επιτροπές του διοικητικού οργάνου, εφόσον έχουν συσταθεί, με λεπτομερή περιγραφή για τα ακόλουθα:
- i. τον ρόλο, τη σύνθεση και τα καθήκοντα κάθε επιτροπής·
 - ii. την κατάλληλη ροή πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων τεκμηρίωσης των συστάσεων και των συμπερασμάτων, και τους διαύλους αναφοράς μεταξύ κάθε επιτροπής και του διοικητικού οργάνου, των αρμόδιων αρχών και άλλων μερών·
- ι. μιας κουλτούρας αντιμετώπισης των κινδύνων, σύμφωνα με την ενότητα 9 του παρόντος εγγράφου, η οποία καλύπτει την επίγνωση κινδύνου και τη συμπεριφορά ανάληψης κινδύνου εκ μέρους του ιδρύματος·
- ια. μιας εταιρικής κουλτούρας και εταιρικών αξιών, σύμφωνα με την ενότητα 10, που προάγουν την υπεύθυνη και δεοντολογική συμπεριφορά, συμπεριλαμβανομένου ενός κώδικα δεοντολογίας ή παρόμοιου μέσου·
- ιβ. μιας πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων σε επίπεδο ιδρύματος, σύμφωνα με την ενότητα 11, και για το προσωπικό, σύμφωνα με την ενότητα 12· και
- ιγ. ρυθμίσεων που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αριότητας των συστημάτων λογιστικής και χρηματοοικονομικής αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και επιχειρησιακών ελέγχων και της συμμόρφωσης με τον νόμο και τα συναφή πρότυπα.
24. Το διοικητικό όργανο πρέπει να επιβλέπει τη διαδικασία δημοσιοποίησης και τις ανακοινώσεις προς τα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη και τις αρμόδιες αρχές.
25. Όλα τα μέλη του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να τηρούνται ενήμερα για τη συνολική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και την κατάσταση κινδύνου του ιδρύματος, λαμβανομένου υπόψη του οικονομικού περιβάλλοντος, καθώς και για τις αποφάσεις που λαμβάνονται και έχουν μείζονα αντίκτυπο στην επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδρύματος.
26. Ένα μέλος του διοικητικού οργάνου μπορεί να είναι αρμόδιο για κάποια λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, όπως αναφέρεται στον τίτλο V ενότητα 19.1, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν ανατεθεί στο εν λόγω μέλος άλλες εντολές που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τις δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου του μέλους αυτού και την ανεξαρτησία της λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.
27. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να παρακολουθεί, να επανεξετάζει σε περιοδική βάση και να αντιμετωπίζει τυχόν αδυναμίες που εντοπίζονται όσον αφορά την εφαρμογή των διαδικασιών, των στρατηγικών και των πολιτικών οι οποίες συνδέονται με τις ευθύνες

που απαριθμούνται στα σημεία 23 και 24. Το πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης και η εφαρμογή του θα πρέπει να επανεξετάζονται και να επικαιροποιούνται σε περιοδική βάση, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, όπως επεξηγείται περαιτέρω στον τίτλο Ι. Σε περίπτωση σημαντικών αλλαγών που επηρεάζουν το ίδρυμα, θα πρέπει να διενεργείται διεξοδικότερη επανεξέταση.

2 Εκτελεστική αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου

28. Το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά στην επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδρύματος και θα πρέπει να λαμβάνει αποφάσεις σε ορθή βάση και κατόπιν επαρκούς πληροφόρησης.
29. Το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή των στρατηγικών που καθορίζονται από το διοικητικό όργανο και να συζητά ανά τακτά χρονικά διαστήματα την εφαρμογή και την καταλληλότητα των εν λόγω στρατηγικών με το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα. Η επιχειρησιακή εφαρμογή μπορεί να πραγματοποιείται από τη διοίκηση του ιδρύματος.
30. Το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα θα πρέπει να επανεξετάζει κατά τρόπο εποικοδομητικό και να αξιολογεί με κριτικό πνεύμα τις προτάσεις, τις επεξηγήσεις και την πληροφόρηση που λαμβάνει κατά την άσκηση της κρίσης του και τη λήψη των αποφάσεών του. Το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα θα πρέπει να υποβάλλει εμπεριστατωμένες εκθέσεις και να ενημερώνει το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα σε τακτική βάση και όταν απαιτείται χωρίς αναίτια καθυστέρηση σχετικά με τα συναφή στοιχεία για την εκτίμηση μιας κατάστασης, τους κινδύνους και τις εξελίξεις που επηρεάζουν ή που ενδέχεται να επηρεάσουν το ίδρυμα, π.χ. σημαντικές αποφάσεις που αφορούν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τους κινδύνους που αναλαμβάνονται, την αξιολόγηση του οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος του ιδρύματος, τη ρευστότητα και την υγιή κεφαλαιακή βάση του ιδρύματος, καθώς και την αξιολόγηση των σημαντικών ανοιγμάτων κινδύνου που αναλαμβάνει.

3 Εποπτική αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου

31. Στον ρόλο των μελών του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει να περιλαμβάνεται η παρακολούθηση και η εποικοδομητική κριτική επανεξέταση της στρατηγικής του ιδρύματος.
32. Με την επιφύλαξη του εθνικού δικαίου, το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει να περιλαμβάνει ανεξάρτητα μέλη, όπως προβλέπεται στην ενότητα 9.3 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

33. Με την επιφύλαξη των ευθυνών που του ανατίθενται δυνάμει του ισχύοντος εθνικού εταιρικού δικαίου, το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει:
- α. να επιβλέπει και να παρακολουθεί τη λήψη αποφάσεων και μέτρων και να διασφαλίζει την αποτελεσματική εποπτεία του διοικητικού οργάνου υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης και του ελέγχου των επιδόσεων του σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, καθώς και της υλοποίησης της στρατηγικής και των στόχων του ιδρύματος·
 - β. να επανεξετάζει κατά τρόπο εποικοδομητικό και να αξιολογεί με κριτικό πνεύμα τις προτάσεις και την πληροφόρηση που παρέχουν τα μέλη του διοικητικού οργάνου υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα, καθώς και τις αποφάσεις του·
 - γ. λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας όπως καθορίζεται στον τίτλο Ι, να ασκεί δεόντως τα καθήκοντα και τον ρόλο της επιτροπής κινδύνου, της επιτροπής αποδοχών και της επιτροπής ανάδειξης υποψηφίων, σε περίπτωση που δεν έχουν συσταθεί αντίστοιχες επιτροπές·
 - δ. να διασφαλίζει και να αξιολογεί σε περιοδική βάση την αποτελεσματικότητα του πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης του ιδρύματος και να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν ανεπαρειών που διαπιστώνονται·
 - ε. να επιβλέπει και να παρακολουθεί τη συνεπή υλοποίηση των στρατηγικών στόχων, της οργανωτικής δομής και της στρατηγικής κινδύνου του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου του ιδρύματος, καθώς και άλλων πολιτικών (π.χ. πολιτική αποδοχών) και του πλαισίου δημοσιοποίησης·
 - στ. να παρακολουθεί τη συνεπή εφαρμογή της κουλτούρας αντιμετώπισης των κινδύνων του ιδρύματος·
 - ζ. να επιβλέπει την εφαρμογή και τη διατήρηση ενός κώδικα δεοντολογίας ή παρόμοιων και αποτελεσματικών πολιτικών για τον εντοπισμό, τη διαχείριση και τον περιορισμό των πραγματικών και των δυνητικών συγκρούσεων συμφερόντων·
 - η. να επιβλέπει την αριότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και αναφοράς, καθώς και του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένου ενός πλαισίου αποτελεσματικής και χρηστής διαχείρισης κινδύνου·
 - θ. να διασφαλίζει ότι οι επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου είναι σε θέση να ενεργούν ανεξάρτητα και, ασχέτως της ευθύνης υποβολής αναφορών σε άλλα εσωτερικά όργανα, επιχειρηματικούς τομείς ή μονάδες, να μπορούν να διατυπώνουν προβληματισμούς και να προειδοποιούν απευθείας το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, σε περίπτωση που το ίδρυμα επηρεάζεται ή ενδέχεται να επηρεαστεί από δυσμενείς εξελίξεις όσον αφορά τον κίνδυνο· και

- ι. να παρακολουθεί την εφαρμογή του σχεδίου εσωτερικού ελέγχου, έπειτα από την προκαταρκτική συμμετοχή των επιτροπών κινδύνου και ελέγχου, εφόσον έχουν συσταθεί οι εν λόγω επιτροπές.

4 Ρόλος του προέδρου του διοικητικού οργάνου

34. Ο πρόεδρος του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να καθοδηγεί το διοικητικό όργανο, να συμβάλλει στην εξασφάλιση της αποδοτικής ροής των πληροφοριών, τόσο εντός του διοικητικού οργάνου όσο και μεταξύ του διοικητικού οργάνου και των επιτροπών του, εφόσον έχουν συσταθεί, ενώ θα πρέπει επίσης να είναι αρμόδιος για την αποτελεσματική συνολική λειτουργία του.
35. Ο πρόεδρος θα πρέπει να ενθαρρύνει και να προάγει τη διεξαγωγή ανοιχτής συζήτησης με κριτικό πνεύμα και να διασφαλίζει ότι οι αποκλίνουσες απόψεις μπορούν να εκφράζονται και να συζητούνται στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.
36. Κατά γενική αρχή, ο πρόεδρος του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να είναι μη εκτελεστικό μέλος. Σε περίπτωση που επιτρέπεται στον πρόεδρο να αναλαμβάνει εκτελεστικά καθήκοντα, το ίδρυμα θα πρέπει να θέτει σε εφαρμογή μέτρα για τον μετριασμό τυχόν δυσμενών επιπτώσεων στο σύστημα ελέγχων και εξισορροπήσεων (π.χ. είτε ορίζοντας ως επικεφαλής κάποιο μέλος του διοικητικού συμβουλίου είτε ορίζοντας κάποιο ανώτερο ανεξάρτητο μέλος του διοικητικού συμβουλίου, είτε μεριμνώντας για τη συμμετοχή μεγαλύτερου αριθμού μη εκτελεστικών μελών στη σύνθεση του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα). Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, ο πρόεδρος του διοικητικού οργάνου ενός ιδρύματος στο πλαίσιο της εποπτικής του λειτουργίας δεν πρέπει να ασκεί ταυτόχρονα καθήκοντα διευθύνοντος συμβούλου στο ίδιο ίδρυμα, εκτός αν αυτό είναι δικαιολογημένο από το ίδρυμα και εγκεκριμένο από αρμόδιες αρχές.
37. Ο πρόεδρος θα πρέπει να καθορίζει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων και να διασφαλίζει ότι τα ζητήματα στρατηγικής σημασίας συζητούνται κατά προτεραιότητα. Θα πρέπει ακόμη να εξασφαλίζει ότι οι αποφάσεις του διοικητικού οργάνου λαμβάνονται σε ορθή βάση και κατόπιν επαρκούς πληροφόρησης και να μεριμνά για την έγκαιρη παραλαβή των σχετικών εγγράφων και πληροφοριών πριν από τη συνεδρίαση.
38. Ο πρόεδρος του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να συμβάλλει στη σαφή κατανομή καθηκόντων μεταξύ των μελών του διοικητικού οργάνου και στην εξασφάλιση αποδοτικής ροής πληροφοριών μεταξύ τους, ούτως ώστε να παρέχεται στα μέλη του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα η δυνατότητα να συνεισφέρουν εποικοδομητικά στις συζητήσεις και να ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους σε ορθή βάση και κατόπιν επαρκούς πληροφόρησης.

5 Επιτροπές του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα

5.1 Σύσταση επιτροπών

39. Σύμφωνα με το άρθρο 109 παράγραφος 1 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 76 παράγραφος 3, το άρθρο 88 παράγραφος 2 και το άρθρο 95 παράγραφος 1 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, όλα τα ιδρύματα τα οποία είναι σημαντικά αυτά καθαυτά, λαμβανομένου υπόψη του ατομικού, του υποενοποιημένου και του ενοποιημένου επιπέδου, οφείλουν να συγκροτούν επιτροπές κινδύνου, ανάδειξης υποψηφίων⁹ και αποδοχών¹⁰, με σκοπό την παροχή συμβουλών στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα και την προετοιμασία των αποφάσεων που πρέπει να λαμβάνει το συγκεκριμένο όργανο. Τα μη σημαντικά ιδρύματα, μεταξύ άλλων και σε περίπτωση που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης ενός ιδρύματος το οποίο είναι σημαντικό σε υποενοποιημένη ή ενοποιημένη βάση, δεν υποχρεούνται να συγκροτούν τις επιτροπές αυτές.
40. Σε περίπτωση που δεν έχει συσταθεί επιτροπή κινδύνου ή ανάδειξης υποψηφίων, οι αναφορές στις εν λόγω επιτροπές που περιέχονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να ερμηνεύονται με την έννοια ότι ισχύουν για το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας όπως καθορίζεται στον τίτλο Ι.
41. Τα ιδρύματα μπορούν να συγκροτούν και άλλες επιτροπές (π.χ. επιτροπές δεοντολογίας, συμπεριφοράς και κανονιστικής συμμόρφωσης), λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που καθορίζονται στον τίτλο Ι του παρόντος εγγράφου.
42. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διασφαλίζουν τη σαφή κατανομή και τον καταμερισμό των καθηκόντων και των εργασιών μεταξύ των εξειδικευμένων επιτροπών του διοικητικού οργάνου.
43. Κάθε επιτροπή θα πρέπει να έχει καταγεγραμμένη την εντολή, συμπεριλαμβανομένου του πεδίου αρμοδιοτήτων της, από το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα και να έχει θεσπίσει κατάλληλες διαδικασίες εργασίας.
44. Οι επιτροπές θα πρέπει να στηρίζουν την εποπτική λειτουργία σε συγκεκριμένους τομείς και να διευκολύνουν την ανάπτυξη και την εφαρμογή ενός πλαισίου χρηστής εσωτερικής διακυβέρνησης. Η ανάθεση αρμοδιοτήτων σε επιτροπές δεν απαλλάσσει σε καμία περίπτωση

⁹ Βλέπε επίσης τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

¹⁰ Όσον αφορά την επιτροπή αποδοχών, ανατρέξτε στις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πρακτικές αποδοχών.

το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα από τη συλλογική άσκηση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων του.

5.2 Σύνθεση των επιτροπών¹¹

45. Όλες οι επιτροπές θα πρέπει να προεδρεύονται από μη εκτελεστικό μέλος του διοικητικού οργάνου το οποίο είναι σε θέση να ασκεί αντικειμενική κρίση.
46. Τα ανεξάρτητα μέλη¹² του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει να έχουν ενεργό συμμετοχή στις επιτροπές.
47. Σε περίπτωση που πρέπει να συγκροτηθούν επιτροπές σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ ή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, οι επιτροπές αυτές θα πρέπει να απαρτίζονται από τουλάχιστον τρία μέλη.
48. Λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος του διοικητικού οργάνου και τον αριθμό των ανεξάρτητων μελών του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, τα ιδρύματα θα πρέπει να μεριμνούν ώστε οι επιτροπές να μην απαρτίζονται από την ίδια ομάδα μελών που συμμετέχει στη σύνθεση άλλης επιτροπής.
49. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν τη δυνατότητα εκ περιτροπής εναλλαγής των προέδρων και των μελών των επιτροπών, λαμβανομένης υπόψη της ειδικής πείρας και των ειδικών γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για τις εν λόγω επιτροπές σε ατομικό ή συλλογικό επίπεδο.
50. Οι επιτροπές κινδύνου και ανάδειξης υποψηφίων θα πρέπει να απαρτίζονται από μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού οργάνου του οικείου ιδρύματος υπό την εποπτική του αρμοδιότητα. Η σύνθεση της επιτροπής ελέγχου θα πρέπει να συνάδει με το άρθρο 41 της οδηγίας 2006/43/ΕΚ¹³. Η σύνθεση της επιτροπής αποδοχών θα πρέπει να συνάδει με την ενότητα 2.4.1 των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΑΤ σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών¹⁴.
51. Στα ιδρύματα G-SII και O-SII, η επιτροπή ανάδειξης υποψηφίων θα πρέπει να περιλαμβάνει κατά πλειοψηφία ανεξάρτητα μέλη και να προεδρεύεται από ανεξάρτητο μέλος. Σε άλλα

¹¹ Η παρούσα ενότητα θα πρέπει να διαβάζεται σε συνδυασμό με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της ΕΑΤ σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

¹² Όπως ορίζονται στην ενότητα 9.3 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών της ESMA και της ΕΑΤ σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

¹³ Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 87), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2014/56/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014.

¹⁴ Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών δυνάμει του άρθρου 74 παράγραφος 3 και του άρθρου 75 παράγραφος 2 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και τις δημοσιοποιήσεις δυνάμει του άρθρου 450 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (ΕΒΑ/GL/2015/22).

σημαντικά ιδρύματα, τα οποία προσδιορίζονται από τις αρμόδιες αρχές ή από το εθνικό δίκαιο, η επιτροπή ανάδειξης υποψηφίων θα πρέπει να περιλαμβάνει επαρκή αριθμό ανεξάρτητων μελών· τα εν λόγω ιδρύματα δύνανται επίσης να εξετάζουν ως ορθή πρακτική τον διορισμό προέδρου για την επιτροπή ανάδειξης υποψηφίων ο οποίος είναι ανεξάρτητος.

52. Τα μέλη της επιτροπής ανάδειξης υποψηφίων θα πρέπει να διαθέτουν, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, κατάλληλες γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρογνωσία όσον αφορά τη διαδικασία επιλογής και τις απαιτήσεις καταλληλότητας.
53. Στα ιδρύματα G-SII και O-SII, η επιτροπή ανάδειξης υποψηφίων θα πρέπει να περιλαμβάνει κατά πλειοψηφία μέλη τα οποία είναι ανεξάρτητα. Στα ιδρύματα G-SII και O-SII, η επιτροπή κινδύνου θα πρέπει να προεδρεύεται από ανεξάρτητο μέλος. Σε άλλα σημαντικά ιδρύματα, τα οποία προσδιορίζονται από τις αρμόδιες αρχές ή από το εθνικό δίκαιο, η επιτροπή κινδύνου θα πρέπει να περιλαμβάνει επαρκή αριθμό ανεξάρτητων μελών και, ει δυνατόν, να προεδρεύεται από ανεξάρτητο μέλος. Σε όλα τα ιδρύματα, η προεδρία της επιτροπής κινδύνου δεν πρέπει να ανατίθεται ούτε στον πρόεδρο του διοικητικού οργάνου ούτε στον πρόεδρο κάποιας άλλης επιτροπής.
54. Τα μέλη της επιτροπής κινδύνου θα πρέπει να διαθέτουν, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, κατάλληλες γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρογνωσία όσον αφορά τις πρακτικές διαχείρισης και ελέγχου του κινδύνου.

5.3 Διαδικασίες των επιτροπών

55. Οι επιτροπές θα πρέπει να υποβάλλουν αναφορές σε τακτική βάση στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα.
56. Οι επιτροπές θα πρέπει να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους με κατάλληλο τρόπο. Με την επιφύλαξη του σημείου 48, η αλληλεπίδραση αυτή θα μπορούσε να λαμβάνει τη μορφή πολλαπλής συμμετοχής κατά τρόπον ώστε ο πρόεδρος ή ένα μέλος μιας επιτροπής να μπορεί επίσης να είναι μέλος μιας άλλης επιτροπής.
57. Τα μέλη των επιτροπών θα πρέπει να συμμετέχουν σε ανοιχτές συζητήσεις με κριτικό πνεύμα, στο πλαίσιο των οποίων οι αποκλίνουσες απόψεις συζητούνται κατά τρόπο εποικοδομητικό.
58. Οι επιτροπές θα πρέπει να καταγράφουν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων των επιτροπών, καθώς και τα κυριότερα αποτελέσματα και συμπεράσματά τους.
59. Οι επιτροπές κινδύνου και ανάδειξης υποψηφίων θα πρέπει τουλάχιστον:
 - α. να έχουν πρόσβαση σε όλες τις σχετικές πληροφορίες και στα δεδομένα που απαιτούνται για την άσκηση του ρόλου τους, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών και δεδομένων από τα σχετικά εταιρικά και ελεγκτικά τμήματα (π.χ. νομικό τμήμα,

οικονομικό τμήμα, τμήματα ανθρώπινων πόρων, ΤΠ, κινδύνου, κανονιστικής συμμόρφωσης, ελέγχου κ.λπ.)·

- β. να λαμβάνουν τακτικές εκθέσεις, ad hoc πληροφορίες, ανακοινώσεις και γνωμοδοτήσεις από τους επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου όσον αφορά το υφιστάμενο προφίλ κινδύνου του ιδρύματος, την κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων και τα όρια κινδύνου του, καθώς και τυχόν σημαντικές παραβάσεις που ενδέχεται να έχουν προκύψει, με λεπτομερείς πληροφορίες και συστάσεις για τα διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί, που πρέπει να ληφθούν ή που προτείνονται για την αντιμετώπισή τους·
- γ. να επανεξετάζουν σε περιοδική βάση και να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με το περιεχόμενο, τη μορφή και τη συχνότητα των πληροφοριών που πρέπει να τους υποβάλλονται όσον αφορά τον κίνδυνο· και
- δ. όπου κρίνεται αναγκαίο, να εξασφαλίζουν τη δέουσα συμμετοχή των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και άλλων σχετικών λειτουργιών (τμήμα ανθρώπινων πόρων, νομικό τμήμα, οικονομικό τμήμα) εντός των αντίστοιχων πεδίων εμπειρογνώσεως τους και/ή να ζητούν συμβουλές από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

5.4 Ρόλος της επιτροπής κινδύνου

60. Εφόσον έχει συσταθεί επιτροπή κινδύνου, αυτή θα πρέπει τουλάχιστον:

- α. να συμβουλεύει και να στηρίζει το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα σχετικά με την παρακολούθηση της συνολικής παρούσας και μελλοντικής διάθεσης ανάληψης κινδύνου και στρατηγικής κινδύνου του ιδρύματος, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα είδη κινδύνων, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι συνάδουν με την επιχειρηματική στρατηγική, τους στόχους και την εταιρική κουλτούρα και τις εταιρικές αξίες του ιδρύματος·
- β. να συνδράμει το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα στην επίβλεψη της εφαρμογής της στρατηγικής κινδύνου και των αντίστοιχων ορίων που έχουν τεθεί·
- γ. να επιβλέπει την υλοποίηση των στρατηγικών για τη διαχείριση κεφαλαίου και ρευστότητας, καθώς και για όλους τους άλλους σχετικούς κινδύνους ενός ιδρύματος, όπως ο κίνδυνος αγοράς, ο πιστωτικός κίνδυνος, οι λειτουργικοί κίνδυνοι (συμπεριλαμβανομένων του νομικού κινδύνου και του κινδύνου ΤΠ) και ο κίνδυνος φήμης, ούτως ώστε να αξιολογεί την επάρκειά τους έναντι της εγκεκριμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνου και στρατηγικής κινδύνου·
- δ. να απευθύνει στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα συστάσεις σχετικά με τις απαραίτητες προσαρμογές της στρατηγικής κινδύνου οι οποίες προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο του ιδρύματος,

εξελίξεις στην αγορά ή συστάσεις που διατυπώνονται από τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου·

- ε. να παρέχει συμβουλές σχετικά με τον διορισμό εξωτερικών συμβούλων, οι οποίοι ενδέχεται να αποφασιστεί να προσληφθούν κατά την εποπτική λειτουργία για την παροχή συμβουλών ή υποστήριξης·
 - στ. να εξετάζει διάφορα πιθανά σενάρια, συμπεριλαμβανομένων σεναρίων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, προκειμένου να αξιολογεί την πιθανή αντίδραση του προφίλ κινδύνου του ιδρύματος σε εξωτερικά και εσωτερικά γεγονότα·
 - ζ. να επιβλέπει την ευθυγράμμιση μεταξύ, αφενός, όλων των σημαντικών χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρονται στους πελάτες και, αφετέρου, του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής κινδύνου του ιδρύματος¹⁵. Η επιτροπή κινδύνου θα πρέπει να αξιολογεί τους κινδύνους που συνδέονται με τα προσφερόμενα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες και να λαμβάνει υπόψη την αντιστοιχία μεταξύ των τιμών που καθορίζονται για τα εν λόγω προϊόντα και τις υπηρεσίες και των κερδών που αποκομίζονται από αυτά τα προϊόντα και τις υπηρεσίες· και
 - η. θα πρέπει να αξιολογεί τις συστάσεις των εσωτερικών ή εξωτερικών ελεγκτών και να παρακολουθεί τη δέουσα εφαρμογή των μέτρων που έχουν ληφθεί.
61. Η επιτροπή κινδύνου θα πρέπει να συνεργάζεται με άλλες επιτροπές των οποίων οι δραστηριότητες ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στη στρατηγική κινδύνου (π.χ. επιτροπές ελέγχου και αποδοχών) και να διατηρεί τακτική επικοινωνία με τις λειτουργίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του ιδρύματος, και ειδικότερα με τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου.
62. Εφόσον έχει συσταθεί, η επιτροπή κινδύνου υποχρεούται, με την επιφύλαξη των καθηκόντων της επιτροπής αποδοχών, να εξετάζει κατά πόσον τα κίνητρα που προβλέπουν οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών λαμβάνουν υπόψη τον κίνδυνο, το κεφάλαιο, τη ρευστότητα, καθώς και την πιθανότητα και το χρονοδιάγραμμα κερδών του ιδρύματος.

5.5 Ρόλος της επιτροπής ελέγχου

63. Σύμφωνα με την οδηγία 2006/43/ΕΚ¹⁶, εφόσον έχει συσταθεί, η επιτροπή ελέγχου θα πρέπει, μεταξύ άλλων:

¹⁵ Βλέπε επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ρυθμίσεις επίβλεψης και διακυβέρνησης προϊόντων λιανικής τραπεζικής, οι οποίες είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/consumer-protection-and-financial-innovation/guidelines-on-product-oversight-and-governance-arrangements-for-retail-banking-products>.

¹⁶ Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των οδηγιών

- α. να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων του ιδρύματος για τον εσωτερικό έλεγχο ποιότητας και τη διαχείριση κινδύνων και, κατά περίπτωση, της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου του, όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση του ελεγχόμενου ιδρύματος, χωρίς να παραβιάζει την ανεξαρτησία του·
- β. να επιβλέπει την καθιέρωση λογιστικών πολιτικών από το ίδρυμα·
- γ. να παρακολουθεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και να υποβάλλει συστάσεις που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της ακεραιότητάς του·
- δ. να ανασκοπεί και να παρακολουθεί την ανεξαρτησία των νόμιμων ελεγκτών ή των ελεγκτικών γραφείων σύμφωνα με τα άρθρα 22, 22α, 22β, 24α και 24β της οδηγίας 2006/43/ΕΕ και το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014¹⁷, και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών στο ελεγχόμενο ίδρυμα σύμφωνα με το άρθρο 5 του εν λόγω κανονισμού·
- ε. να παρακολουθεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και ιδίως την απόδοσή του, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε πορίσματα και συμπεράσματα της αρμόδιας αρχής σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014·
- στ. να είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής εξωτερικών νόμιμων ελεγκτών ή ελεγκτικών γραφείων και να προτείνει προς έγκριση από το αρμόδιο όργανο του ιδρύματος τον διορισμό (σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014, εκτός εάν εφαρμόζεται το άρθρο 16 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014), την αμοιβή και την παύση τους·
- ζ. να επανεξετάζει την εμβέλεια του ελέγχου και τη συχνότητα του υποχρεωτικού ελέγχου των ετήσιων ή ενοποιημένων λογαριασμών·
- η. σύμφωνα με το άρθρο 39 παράγραφος 6 στοιχείο α) της οδηγίας 2006/43/ΕΚ, να ενημερώνει το διοικητικό ή το εποπτικό όργανο της ελεγχόμενης οντότητας για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου και να επεξηγεί πώς συνέβαλε ο υποχρεωτικός έλεγχος στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ποιος ήταν ο ρόλος της επιτροπής ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία· και
- θ. να παραλαμβάνει και να λαμβάνει υπόψη τις εκθέσεις ελέγχου.

5.6 Κοινές επιτροπές

78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 87), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2014/56/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος και την κατάργηση της απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 158 της 27.5.2014, σ. 77).

64. Σύμφωνα με το άρθρο 76 παράγραφος 3 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επιτρέπουν στα ιδρύματα που δεν θεωρούνται σημαντικά να συνιστούν κοινή επιτροπή αποτελούμενη από την επιτροπή κινδύνου, εφόσον έχει συσταθεί, και την επιτροπή ελέγχου όπως αναφέρεται στο άρθρο 39 της οδηγίας 2006/43/ΕΚ.
65. Εάν έχουν συγκροτηθεί επιτροπές κινδύνου και ανάδειξης υποψηφίων σε μη σημαντικά ιδρύματα, αυτά μπορούν να προβαίνουν σε σύσταση κοινής επιτροπής αποτελούμενης από τις προαναφερθείσες επιτροπές. Σε αυτή την περίπτωση, τα εν λόγω ιδρύματα θα πρέπει να τεκμηριώνουν τους λόγους για τους οποίους έχουν επιλέξει να συστήσουν κοινή επιτροπή, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο η συγκεκριμένη προσέγγιση επιτυγχάνει τους στόχους των επιτροπών.
66. Σε κάθε περίπτωση, τα ιδρύματα θα πρέπει να μεριμνούν ώστε τα μέλη μιας κοινής επιτροπής να διαθέτουν, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, τις απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρογνώσια ώστε να αντιλαμβάνονται πλήρως τα καθήκοντα που πρέπει να εκτελεί η κοινή επιτροπή¹⁸.

Τίτλος III – Πλαίσιο διακυβέρνησης

6 Οργανωτικό πλαίσιο και οργανωτική δομή

6.1 Οργανωτικό πλαίσιο

67. Το διοικητικό όργανο ενός ιδρύματος θα πρέπει να διασφαλίζει οργανωτική και λειτουργική δομή κατάλληλη και διαφανή για το εκάστοτε ίδρυμα, και να διαθέτει γραπτή περιγραφή της. Η δομή θα πρέπει να προωθεί και να αποδεικνύει την αποτελεσματική και συνετή διαχείριση του ιδρύματος σε ατομικό, υποενοποιημένο και ενοποιημένο επίπεδο. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι λειτουργίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου είναι ανεξάρτητες από τους επιχειρηματικούς τομείς τους οποίους ελέγχουν, μεταξύ άλλων όσον αφορά και τον κατάλληλο διαχωρισμό των καθηκόντων, και ότι διαθέτουν τους κατάλληλους χρηματοοικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, καθώς και εξουσίες για την αποτελεσματική άσκηση του ρόλου τους. Οι δίαυλοι αναφοράς και η κατανομή των αρμοδιοτήτων, ιδίως μεταξύ των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, εντός του ιδρύματος θα πρέπει να είναι σαφείς, πλήρως οριοθετημένοι, συνεπείς, αναγκαστικού χαρακτήρα και δεόντως τεκμηριωμένοι. Η τεκμηρίωση θα πρέπει να επικαιροποιείται καταλλήλως.
68. Η δομή του ιδρύματος δεν θα πρέπει να εμποδίζει την ικανότητα του διοικητικού οργάνου να επιβλέπει και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται το ίδρυμα ή ο όμιλος ούτε την ικανότητα της αρμόδιας αρχής να ασκεί αποτελεσματικά την εποπτεία της επί του ιδρύματος.

¹⁸ Βλέπε επίσης τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

69. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να αξιολογεί τις πιθανές συνέπειες που συνεπάγονται οι σημαντικές αλλαγές στη δομή του ομίλου (π.χ. σύσταση νέων θυγατρικών, συγχωνεύσεις και εξαγορές, πώληση ή εκκαθάριση μερών του ομίλου ή εξωτερικές εξελίξεις) όσον αφορά την ευρωστία του οργανωτικού πλαισίου του ιδρύματος. Σε περίπτωση που διαπιστώνονται αδυναμίες, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να προβαίνει αμέσως σε όλες τις αναγκαίες προσαρμογές.

6.2 «Γνώρισε τη δομή σου»

70. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να γνωρίζει και να κατανοεί πλήρως τη νομική, οργανωτική και λειτουργική δομή του ιδρύματος («Γνώρισε τη δομή σου») και να διασφαλίζει ότι συνάδει με την εγκεκριμένη επιχειρηματική στρατηγική, τη στρατηγική κινδύνου και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος.
71. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για την έγκριση υγιών στρατηγικών και πολιτικών όσον αφορά την εγκαθίδρυση νέων δομών. Όταν ένα ίδρυμα ιδρύει πολλές νομικές οντότητες εντός του ομίλου του, ο αριθμός τους και, ειδικότερα, οι διασυνδέσεις και οι μεταξύ τους συναλλαγές, δεν θα πρέπει να εγείρουν εμπόδια στον σχεδιασμό της εσωτερικής του διακυβέρνησης, καθώς και στην αποτελεσματική διαχείριση και εποπτεία των κινδύνων που αντιμετωπίζει ο όμιλος συνολικά. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η δομή του ιδρύματος και, όπου κρίνεται απαραίτητο, οι δομές εντός του ομίλου, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που καθορίζονται στην ενότητα 7, είναι σαφείς, αποδοτικές και διαφανείς για το προσωπικό, τους μετόχους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη του ιδρύματος, καθώς και για την αρμόδια αρχή.
72. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να καθοδηγεί τη δομή του ιδρύματος, την εξέλιξη και τους περιορισμούς της, να διασφαλίζει ότι η δομή δικαιολογείται δεόντως και είναι αποδοτική και ότι δεν ενέχει αναίτια ή μη ενδεδειγμένη πολυπλοκότητα.
73. Το διοικητικό όργανο ενός ιδρύματος με υποχρέωση ενοποίησης θα πρέπει να κατανοεί τόσο τη νομική, οργανωτική και λειτουργική δομή του ομίλου όσο και τον σκοπό και τις δραστηριότητες των διαφόρων οντοτήτων του, καθώς και τους δεσμούς και τις σχέσεις μεταξύ τους. Αυτό περιλαμβάνει την κατανόηση των λειτουργικών κινδύνων του ομίλου και των ενδοομιλικών ανοιγμάτων, καθώς και του τρόπου χρηματοδότησης, του προφίλ κεφαλαίου, ρευστότητας και κινδύνου του ομίλου που θα μπορούσαν να επηρεαστούν υπό κανονικές και αντίξοες συνθήκες. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το ίδρυμα είναι σε θέση να παράγει έγκαιρα πληροφόρηση για τον όμιλο αναφορικά με τον τύπο, τα χαρακτηριστικά, το οργανόγραμμα, την ιδιοκτησιακή δομή και τις επιχειρηματικές δραστηριότητες κάθε νομικής οντότητας και ότι τα ιδρύματα του ομίλου συμμορφώνονται με όλες τις απαιτήσεις υποβολής εποπτικών αναφορών σε ατομική, υποενοποιημένη και ενοποιημένη βάση.
74. Το διοικητικό όργανο ενός ιδρύματος με υποχρέωση ενοποίησης θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι διάφορες οντότητες του ομίλου (συμπεριλαμβανομένου του ίδιου του ιδρύματος που

προβαίνει στην ενοποίηση) λαμβάνουν επαρκή πληροφόρηση προκειμένου να διαμορφώνουν σαφή αντίληψη των γενικών στόχων, των στρατηγικών και του προφίλ κινδύνου του ομίλου, καθώς και του τρόπου με τον οποίο η εκάστοτε οντότητα του ομίλου ενσωματώνεται στη δομή και στην επιχειρησιακή λειτουργία του ομίλου. Οι σχετικές πληροφορίες και οι αναθεωρήσεις τους θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένες και να τίθενται στη διάθεση των αντίστοιχων αρμόδιων λειτουργιών, συμπεριλαμβανομένων του διοικητικού οργάνου, των επιχειρηματικών τομέων και των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Τα μέλη του διοικητικού οργάνου ενός ιδρύματος με υποχρέωση ενοποίησης θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να ενημερώνονται σχετικά με τους κινδύνους που συνεπάγεται η δομή του ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που καθορίζονται στην ενότητα 7 των κατευθυντήριων γραμμών. Αυτή η πληροφόρηση περιλαμβάνει τη λήψη:

- α. ενημέρωσης για τις κύριες αιτίες κινδύνου·
- β. τακτικών αναφορών για την αξιολόγηση της συνολικής δομής του ιδρύματος και των σχετικών δραστηριοτήτων συμμόρφωσης με την εγκεκριμένη στρατηγική της κάθε οντότητας σε επίπεδο ομίλου· και
- γ. τακτικών εκθέσεων σχετικά με θέματα για τα οποία απαιτείται, βάσει του κανονιστικού πλαισίου, συμμόρφωση σε ατομικό, υποενοποιημένο και ενοποιημένο επίπεδο.

6.3 Πολύπλοκες δομές και μη τυποποιημένες ή μη διαφανείς δραστηριότητες

75. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αποφεύγουν τη δημιουργία πολύπλοκων και δυνητικά μη διαφανών δομών. Στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης των αποφάσεών τους, τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κινδύνου που διενεργούν προκειμένου να διερευνήσουν αν οι εν λόγω δομές θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για σκοπό που συνδέεται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή με άλλα οικονομικά εγκλήματα, καθώς και τους αντίστοιχους ελέγχους και το νομικό πλαίσιο που εφαρμόζονται¹⁹. Για τον σκοπό αυτό, τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- α. τον βαθμό στον οποίο η δικαιοδοσία στην οποία θα συγκροτηθεί η δομή τηρεί πράγματι τα ενωσιακά και διεθνή πρότυπα σχετικά με τη φορολογική διαφάνεια, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας·

¹⁹ Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την αξιολόγηση του κινδύνου χώρας και του κινδύνου που συνδέεται με μεμονωμένα προϊόντα και πελάτες, τα ιδρύματα θα πρέπει να συμβουλευούνται επίσης τις τελικές (άπαξ και εκδοθούν) κοινές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/guidelines-on-risk-factors-and-simplified-and-enhanced-customer-due-diligence/-/regulatory-activity/consultation-paper>.

- β. τον βαθμό στον οποίο η δομή εξυπηρετεί προφανή οικονομικό και νόμιμο σκοπό·
 - γ. τον βαθμό στον οποίο η δομή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την απόκρυψη της ταυτότητας του τελικού πραγματικού δικαιούχου·
 - δ. τον βαθμό στον οποίο το αίτημα του πελάτη που συνεπάγεται την πιθανή συγκρότηση μιας δομής εγείρει ανησυχίες·
 - ε. κατά πόσον η δομή ενδέχεται να εμποδίσει τη δέουσα εποπτεία από το διοικητικό όργανο του ιδρύματος ή την ικανότητα του ιδρύματος να διαχειριστεί τον σχετικό κίνδυνο· και
 - στ. κατά πόσον η δομή προβάλλει προσκόμματα στην αποτελεσματική εποπτεία από τις αρμόδιες αρχές.
76. Σε κάθε περίπτωση, τα ιδρύματα δεν θα πρέπει να δημιουργούν αδιαφανείς ή ασκόπως πολύπλοκες δομές οι οποίες στερούνται σαφούς οικονομικού σκεπτικού ή νομικού σκοπού ή εάν τα ιδρύματα ανησυχούν ότι οι εν λόγω δομές ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν για σκοπό που συνδέεται με οικονομικό έγκλημα.
77. Κατά τη συγκρότηση των δομών αυτών, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να κατανοεί τόσο τις δομές όσο και τον σκοπό τους, καθώς και τους συγκεκριμένους κινδύνους που συνδέονται με αυτές, και να εξασφαλίζει τη δέουσα συμμετοχή των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Οι δομές αυτές θα πρέπει να εγκρίνονται και να διατηρούνται μόνον εάν ο σκοπός τους είναι σαφώς διατυπωμένος και κατανοητός, και εφόσον το διοικητικό όργανο είναι πεπεισμένο ότι έχουν προσδιοριστεί όλοι οι σημαντικοί κίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων φήμης, ότι είναι δυνατή η αποτελεσματική διαχείριση και η κατάλληλη αναφορά όλων των κινδύνων και ότι έχει εξασφαλιστεί αποτελεσματική εποπτεία. Όσο πιο πολύπλοκη και αδιαφανής είναι η οργανωτική και λειτουργική δομή, και όσο μεγαλύτεροι είναι οι κίνδυνοι, τόσο πιο εντατική θα πρέπει να είναι και η εποπτεία της δομής.
78. Τα ιδρύματα θα πρέπει να τεκμηριώνουν τις αποφάσεις τους και να είναι σε θέση να αιτιολογούν τις αποφάσεις τους στις αρμόδιες αρχές.
79. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει τη λήψη ενδεδειγμένων μέτρων για την αποφυγή ή τη μείωση των κινδύνων των δραστηριοτήτων που ασκούνται εντός τέτοιου είδους δομών. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζεται ότι:
- α. το ίδρυμα διαθέτει επαρκείς πολιτικές και διαδικασίες και καταγεγραμμένες διεργασίες (π.χ. εφαρμοστέα όρια, απαιτήσεις πληροφόρησης) για την εξέταση, την κανονιστική συμμόρφωση, την έγκριση και τη διαχείριση κινδύνου τέτοιων δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις συνέπειες για την οργανωτική και λειτουργική δομή του ομίλου, το προφίλ κινδύνου και τον κίνδυνο φήμης του·

- β. το ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης καθώς και οι εσωτερικοί και εξωτερικοί ελεγκτές έχουν δυνατότητα πρόσβασης στις πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες αυτές και τους κινδύνους τους, και οι εν λόγω πληροφορίες υποβάλλονται στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα και στην αρμόδια αρχή που χορήγησε την άδεια λειτουργίας· και
 - γ. το ίδρυμα αξιολογεί σε περιοδική βάση τη συνεχιζόμενη ανάγκη διατήρησης τέτοιων δομών.
80. Οι εν λόγω δομές και δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσής τους προς τη νομοθεσία και τα επαγγελματικά πρότυπα, θα πρέπει να υπόκεινται σε τακτική επανεξέταση από τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου με τη χρήση μιας προσέγγισης βάσει κινδύνου.
81. Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν τα ίδια μέτρα διαχείρισης κινδύνου που λαμβάνονται στο πλαίσιο των ιδίων επιχειρησιακών δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων κατά την άσκηση μη τυποποιημένων ή μη διαφανών δραστηριοτήτων για λογαριασμό πελατών (π.χ. παροχή βοήθειας σε πελάτες για τη σύσταση εταιρειών σε εξωχώριες δικαιοδοσίες, ανάπτυξη πολύπλοκων δομών και χρηματοοικονομικών συναλλαγών για λογαριασμό τους ή παροχή υπηρεσιών θεματοφυλακής) που εγείρουν παρόμοιες προκλήσεις εσωτερικής διακυβέρνησης και εγκυμονούν σοβαρούς επιχειρησιακούς κινδύνους και κινδύνους φήμης. Ειδικότερα, τα ιδρύματα θα πρέπει να αναλύουν τον λόγο για τον οποίο ένας πελάτης επιθυμεί τη δημιουργία μιας συγκεκριμένης δομής.

7 Οργανωτικό πλαίσιο σε επίπεδο ομίλου

82. Σύμφωνα με το άρθρο 109 παράγραφος 2 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι μητρικές επιχειρήσεις και οι θυγατρικές που υπόκεινται στις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ρυθμίσεις, οι διαδικασίες και οι μηχανισμοί διακυβέρνησης είναι συνεπείς και καλά ενσωματωμένες/-οι σε ενοποιημένη και υποενοποιημένη βάση. Για τον σκοπό αυτό, οι μητρικές επιχειρήσεις και οι θυγατρικές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης θα πρέπει να διασφαλίζουν την εφαρμογή των εν λόγω ρυθμίσεων, διαδικασιών και μηχανισμών στις θυγατρικές τους που δεν υπόκεινται στις διατάξεις της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, προκειμένου να εξασφαλίζεται άρτιο πλαίσιο διακυβέρνησης σε ενοποιημένη και υποενοποιημένη βάση. Οι αρμόδιες λειτουργίες του ιδρύματος με υποχρέωση ενοποίησης και των θυγατρικών του θα πρέπει να αλληλεπιδρούν και να ανταλλάσσουν δεδομένα και πληροφορίες με κατάλληλο τρόπο. Οι ρυθμίσεις, οι διαδικασίες και οι μηχανισμοί διακυβέρνησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης διαθέτει επαρκή δεδομένα και πληροφορίες και είναι σε θέση να αξιολογεί το προφίλ κινδύνου σε επίπεδο ομίλου, όπως περιγράφεται αναλυτικά στην ενότητα 6.2.

83. Το διοικητικό όργανο θυγατρικής η οποία υπόκειται στις διατάξεις της οδηγίας 2013/36/ΕΕ θα πρέπει να εγκρίνει και να εφαρμόζει στο ατομικό επίπεδο τις πολιτικές διακυβέρνησης που θεσπίζονται στο επίπεδο του ομίλου σε ενοποιημένη ή υποενοποιημένη βάση, κατά τρόπο που συνάδει με όλες τις ειδικές απαιτήσεις του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου.
84. Σε ενοποιημένο και υποενοποιημένο επίπεδο, το ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης θα πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση των πολιτικών διακυβέρνησης σε επίπεδο ομίλου από το σύνολο των ιδρυμάτων και των λοιπών οντοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών τους που δεν εμπίπτουν, αυτές καθαυτές, στις διατάξεις της οδηγίας 2013/36/ΕΕ. Κατά την εφαρμογή των πολιτικών διακυβέρνησης, το ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης θα πρέπει να μεριμνά ώστε να διαθέτει άρτιες ρυθμίσεις διακυβέρνησης για κάθε θυγατρική και να διερευνά τη δυνατότητα θέσπισης ειδικών ρυθμίσεων, διαδικασιών και μηχανισμών, στο πλαίσιο των οποίων οι επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν ασκούνται από χωριστές νομικές οντότητες, αλλά από το άθροισμα επιχειρηματικών τομέων διαφορετικών νομικών οντοτήτων.
85. Το ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα όλων των θυγατρικών του, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι στρατηγικές και οι πολιτικές συμβάλλουν στα συμφέροντα κάθε επιμέρους θυγατρικής και στα συμφέροντα του ομίλου συνολικά σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.
86. Οι μητρικές επιχειρήσεις και οι θυγατρικές τους θα πρέπει να μεριμνούν ώστε τα ιδρύματα και οι οντότητες του ομίλου να συμμορφώνονται με όλες τις ειδικές απαιτήσεις κάθε οικείας δικαιοδοσίας.
87. Το ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι θυγατρικές οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες, και οι οποίες περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης, διαθέτουν ρυθμίσεις, διαδικασίες και μηχανισμούς διακυβέρνησης που είναι συνεπείς με τις πολιτικές διακυβέρνησης σε επίπεδο ομίλου και συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των άρθρων 74 έως 96 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, καθώς και με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, στον βαθμό που αυτό δεν είναι παράνομο βάσει της νομοθεσίας της εκάστοτε τρίτης χώρας.
88. Οι απαιτήσεις διακυβέρνησης που προβλέπονται στην οδηγία 2013/36/ΕΕ και στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν για τα ιδρύματα, ανεξαρτήτως αν αποτελούν ενδεχομένως θυγατρικές μητρικής επιχείρησης σε τρίτη χώρα. Σε περίπτωση που μια εγκατεστημένη στην ΕΕ θυγατρική μιας μητρικής επιχείρησης εγκατεστημένης σε τρίτη χώρα αποτελεί ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης, το πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης δεν περιλαμβάνει το επίπεδο της μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα και άλλες άμεσες θυγατρικές της εν λόγω μητρικής επιχείρησης. Το ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η πολιτική διακυβέρνησης σε επίπεδο ομίλου του μητρικού ιδρύματος που είναι εγκατεστημένο σε τρίτη χώρα λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο της δικής του πολιτικής διακυβέρνησης, στον βαθμό που αυτό δεν αντιβαίνει στις απαιτήσεις που

προβλέπονται δυνάμει του συναφούς ενωσιακού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και του παρόντος εγγράφου.

89. Στο πλαίσιο της θέσπισης πολιτικών και τεκμηρίωσης των ρυθμίσεων διακυβέρνησης, τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις πτυχές που παρατίθενται στο παράρτημα Ι των κατευθυντήριων γραμμών. Παρότι οι πολιτικές και η τεκμηρίωση μπορούν να περιλαμβάνονται σε χωριστά έγγραφα, τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο συνδυασμού ή μνείας αυτών σε ενιαίο έγγραφο για το πλαίσιο διακυβέρνησης.

8 Πολιτική εξωτερικής ανάθεσης²⁰

90. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να εγκρίνει, καθώς και να επανεξετάζει και να επικαιροποιεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα την πολιτική εξωτερικής ανάθεσης του ιδρύματος, μεριμνώντας για την έγκαιρη εφαρμογή των κατάλληλων αλλαγών.
91. Στην πολιτική εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο αντίκτυπος της εξωτερικής ανάθεσης για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του ιδρύματος και οι κίνδυνοι τους οποίους αντιμετωπίζει (όπως οι λειτουργικοί κίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένων του νομικού κινδύνου και του κινδύνου ΤΠ, των κινδύνων φήμης και των κινδύνων συγκέντρωσης). Η πολιτική θα πρέπει να περιλαμβάνει την υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση των ρυθμίσεων που πρέπει να εφαρμόζονται από την αρχική σύλληψη της ιδέας έως τη λήξη της συμφωνίας εξωτερικής ανάθεσης (συμπεριλαμβανομένης της σύνταξης της έκθεσης επιχειρηματικής σκοπιμότητας για την εξωτερική ανάθεση, της σύναψης σύμβασης εξωτερικής ανάθεσης, της εκτέλεσης της σύμβασης έως τη λήξη της, των σχεδίων έκτακτης ανάγκης και των στρατηγικών εξόδου). Το ίδρυμα παραμένει πλήρως υπεύθυνο για όλες τις υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης, καθώς και για τις δραστηριότητες και τις αποφάσεις της διοίκησης που απορρέουν από αυτές. Κατά συνέπεια, η πολιτική εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων θα πρέπει να καθιστά σαφές ότι η εξωτερική ανάθεση δεν απαλλάσσει το ίδρυμα από τις κανονιστικές υποχρεώσεις του και από τις ευθύνες του προς τους πελάτες του.
92. Η συγκεκριμένη πολιτική θα πρέπει να αναφέρει ότι οι ρυθμίσεις εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων δεν θα πρέπει να παρεμποδίζουν την άσκηση αποτελεσματικής εποπτείας, επιτόπιας και μη, επί του ιδρύματος και δεν θα πρέπει να αντιβαίνουν σε εποπτικούς περιορισμούς αναφορικά με υπηρεσίες ή δραστηριότητες. Η πολιτική θα πρέπει να καλύπτει επίσης την εσωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων (δηλαδή τις υπηρεσίες που παρέχονται από μια χωριστή νομική οντότητα εντός του ομίλου του ιδρύματος) και να λαμβάνει υπόψη τυχόν ειδικές συνθήκες που παρουσιάζονται σε επίπεδο ομίλου.

²⁰ Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές περιορίζονται στη γενική πολιτική εξωτερικής ανάθεσης, ενώ συγκεκριμένες πτυχές του ζητήματος της εξωτερικής ανάθεσης εξετάζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕΑΤΕ σχετικά με την εξωτερική ανάθεση, οι οποίες πρόκειται να αναθεωρηθούν. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-outsourcing>.

93. Στο πλαίσιο της πολιτικής θα πρέπει να προβλέπεται ότι, κατά την επιλογή σημαντικών εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών ή κατά την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων, το ίδρυμα οφείλει να λαμβάνει υπόψη κατά πόσον ο εκάστοτε πάροχος υπηρεσιών διαθέτει κατάλληλα ηθικά πρότυπα ή κώδικα δεοντολογίας.

Τίτλος IV – Κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων και επιχειρηματική συμπεριφορά

9 Κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων

94. Η ορθή και συνεπής κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων θα πρέπει να αποτελεί βασικό στοιχείο της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνου των ιδρυμάτων και θα πρέπει να παρέχει στα ιδρύματα τη δυνατότητα να λαμβάνουν ορθές και τεκμηριωμένες αποφάσεις.
95. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αναπτύσσουν μια ολοκληρωμένη κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων για ολόκληρο τον όμιλο βασιζόμενα στην πλήρη κατανόηση και την ολιστική θεώρηση των κινδύνων τους οποίους αντιμετωπίζουν και των τρόπων διαχείρισής τους και λαμβάνοντας υπόψη τη διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος.
96. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αναπτύσσουν κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων μέσω των πολιτικών, της επικοινωνίας και της κατάρτισης του προσωπικού σχετικά με τις δραστηριότητες, τη στρατηγική και το προφίλ κινδύνου των ιδρυμάτων, ενώ θα πρέπει επίσης να προσαρμόζουν την επικοινωνία και την εκπαίδευση του προσωπικού ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ευθύνες του προσωπικού ως προς την ανάληψη και τη διαχείριση κινδύνου.
97. Τα μέλη του προσωπικού θα πρέπει να είναι πλήρως ενήμερα για τις αρμοδιότητές τους σχετικά με τη διαχείριση κινδύνου. Η διαχείριση κινδύνου δεν θα πρέπει να περιορίζεται στο εξειδικευμένο προσωπικό διαχείρισης κινδύνου ή στις λειτουργίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Οι επιχειρησιακές μονάδες, υπό την επίβλεψη του διοικητικού οργάνου, θα πρέπει να είναι οι κύριοι υπεύθυνοι για τη διαχείριση κινδύνων σε καθημερινή βάση, σύμφωνα με τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τα συστήματα ελέγχου του ιδρύματος, λαμβάνοντας υπόψη τη διάθεση και την ικανότητα ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος.
98. Μια ισχυρή κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων θα πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία:
- α. Άνωθεν συντονισμός: το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό και την κοινοποίηση των βασικών αξιών και προσδοκιών του ιδρύματος. Η συμπεριφορά των μελών του θα πρέπει να απηχεί τις αξίες που ασπάζεται το ίδρυμα. Η διοίκηση των ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, θα πρέπει να συμβάλλουν στην εσωτερική κοινοποίηση των βασικών αξιών και προσδοκιών στο προσωπικό. Το προσωπικό θα πρέπει να ενεργεί σύμφωνα με όλες τις ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και να παραπέμπει αμέσως σε ανώτερα τμήματα της ιεραρχικής κλίμακας τυχόν παρατηρούμενη μη συμμόρφωση εντός ή εκτός του ιδρύματος (π.χ. στην αρμόδια

αρχή μέσω μιας διαδικασίας καταγγελίας δυσλειτουργιών (whistleblowing)). Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να προάγει, να παρακολουθεί και να αξιολογεί, σε σταθερή βάση, την κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων του ιδρύματος, να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο της κουλτούρας αντιμετώπισης των κινδύνων στη χρηματοοικονομική σταθερότητα, στο προφίλ κινδύνου και στην άρτια διακυβέρνηση του ιδρύματος και να επιφέρει αλλαγές όπου κρίνεται αναγκαίο.

- β. Λογοδοσία: τα μέλη του σχετικού προσωπικού σε όλα τα επίπεδα θα πρέπει να γνωρίζουν και να κατανοούν τις βασικές αξίες του ιδρύματος και, στον βαθμό που απαιτείται για τον ρόλο τους, τη διάθεση και την ικανότητα ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος. Θα πρέπει να είναι σε θέση να επιτελούν τους ρόλους τους και να έχουν επίγνωση του γεγονότος ότι θα πρέπει να λογοδοτούν για τις ενέργειές τους σε σχέση με τη συμπεριφορά του ιδρύματος όσον αφορά την ανάληψη κινδύνων.
- γ. Αποτελεσματική επικοινωνία και κριτική επανεξέταση: μια άρτια κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων θα πρέπει να προάγει ένα περιβάλλον ανοικτής επικοινωνίας και αποτελεσματικής κριτικής επανεξέτασης, στο πλαίσιο του οποίου οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων ενθαρρύνουν τη διατύπωση ευρέος φάσματος απόψεων, επιτρέπουν την υποβολή των υφιστάμενων πρακτικών σε δοκιμές, παρακινούν τα μέλη του προσωπικού να υιοθετούν εποικοδομητική κριτική στάση και προωθούν ένα περιβάλλον ανοικτής και εποικοδομητικής συμμετοχής σε ολόκληρη την οργάνωση.
- δ. Κίνητρα: η παροχή κατάλληλων κινήτρων θα πρέπει να διαδραματίζει βασικό ρόλο στην ευθυγράμμιση της συμπεριφοράς ως προς την ανάληψη κινδύνων με το προφίλ κινδύνου του ιδρύματος και τα συμφέρόντά του σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα²¹.

10 Εταιρικές αξίες και κώδικας δεοντολογίας

- 99. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να αναπτύσσει, να εγκρίνει, να τηρεί και να προάγει υψηλά δεοντολογικά και επαγγελματικά πρότυπα, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά του ιδρύματος, καθώς και να διασφαλίζει την εφαρμογή των εν λόγω προτύπων (βάσει ενός κώδικα δεοντολογίας ή παρόμοιου μέσου). Επίσης, θα πρέπει να επιβλέπει την τήρηση των προτύπων αυτών από το προσωπικό. Κατά περίπτωση, το διοικητικό όργανο δύναται να εγκρίνει και να εφαρμόζει τα πρότυπα του ιδρύματος που θεσπίζονται σε επίπεδο ομίλου ή κοινά πρότυπα που εκδίδονται από ενώσεις ή άλλους συναφείς οργανισμούς.
- 100. Τα εφαρμοζόμενα πρότυπα θα πρέπει να αποσκοπούν στη μείωση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται το ίδρυμα, ιδίως των λειτουργικών κινδύνων και των κινδύνων φήμης, και ενδέχεται να έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στην κερδοφορία και τη βιωσιμότητα ενός ιδρύματος μέσω των προστίμων, των δικαστικών εξόδων, των περιορισμών που

²¹ Συμβουλευθείτε επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών δυνάμει του άρθρου 74 παράγραφος 3 και του άρθρου 75 παράγραφος 2 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και τις δημοσιοποιήσεις δυνάμει του άρθρου 450 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (EBA/GL/2015/22), οι οποίες είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration>.

επιβάλλουν οι αρμόδιες αρχές, άλλων οικονομικών και ποινικών κυρώσεων, καθώς και της απώλειας της αξίας της εμπορικής του ταυτότητας και της εμπιστοσύνης των καταναλωτών.

101. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να έχει σαφείς και τεκμηριωμένες πολιτικές σχετικά με τον τρόπο τήρησης αυτών των προτύπων. Οι εν λόγω πολιτικές θα πρέπει:

- α. να υπενθυμίζουν στους αναγνώστες ότι όλες οι δραστηριότητες του ιδρύματος θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο και τηρουμένων των εταιρικών αξιών του ιδρύματος·
- β. να προάγουν την επίγνωση του κινδύνου μέσω μιας ισχυρής κουλτούρας αντιμετώπισης των κινδύνων σύμφωνα με την ενότητα 9 των κατευθυντήριων γραμμών, εκφράζοντας την προσδοκία του διοικητικού οργάνου να μην υπερβαίνουν οι δραστηριότητες την καθορισμένη διάθεση ανάληψης κινδύνου ούτε τα όρια που καθορίζονται από το ίδρυμα και τις αντίστοιχες αρμοδιότητες του προσωπικού·
- γ. να καθορίζουν τις αρχές και να παρέχουν παραδείγματα αποδεκτών και μη αποδεκτών συμπεριφορών που συνδέονται ειδικότερα με την εσφαλμένη χρηματοοικονομική αναφορά και τη διάπραξη παραπτώματων, οικονομικού και χρηματοοικονομικού εγκλήματος (συμπεριλαμβανομένων της απάτης, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και των αντιμονοπωλιακών πρακτικών, των οικονομικών κυρώσεων, της δωροδοκίας και της διαφθοράς, της χειραγώγησης της αγοράς, των καταχρηστικών πωλήσεων και άλλων παραβιάσεων των νομοθεσιών για την προστασία των καταναλωτών)·
- δ. να αποσαφηνίζουν ότι, επιπλέον, της συμμόρφωσης προς τις νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις και τις εσωτερικές πολιτικές, αναμένεται από το προσωπικό να συμπεριφέρεται με ειλικρίνεια και ακεραιότητα και να εκτελεί τα καθήκοντά του με τη δέουσα δεξιότητα, φροντίδα και επιμέλεια· και
- ε. να διασφαλίζουν ότι το προσωπικό είναι ενήμερο για τα εσωτερικά και εξωτερικά πειθαρχικά μέτρα, τις νομικές ενέργειες και κυρώσεις που ενδέχεται να συνεπάγεται η διάπραξη παραπτώματων και η μη αποδεκτή συμπεριφορά.

102. Τα ιδρύματα θα πρέπει να παρακολουθούν τη συμμόρφωση με τα αντίστοιχα πρότυπα και να μεριμνούν για την ενημέρωση του προσωπικού, π.χ. με την παροχή κατάρτισης. Τα ιδρύματα θα πρέπει να προσδιορίζουν τη λειτουργία που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και για την αξιολόγηση των παραβάσεων του κώδικα δεοντολογίας ή παρόμοιου μέσου, καθώς και μια διαδικασία για την αντιμετώπιση των ζητημάτων μη συμμόρφωσης. Τα αποτελέσματα θα πρέπει να κοινοποιούνται σε περιοδική βάση στο διοικητικό όργανο.

11 Πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων σε επίπεδο ιδρύματος

103. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση, την έγκριση και την επίβλεψη της εφαρμογής και της διατήρησης αποτελεσματικών πολιτικών που αποσκοπούν

στον εντοπισμό, στην αξιολόγηση, στη διαχείριση και στον περιορισμό ή στην πρόληψη πραγματικών και δυνητικών συγκρούσεων συμφερόντων σε επίπεδο ιδρύματος, π.χ. λόγω των διαφορετικών δραστηριοτήτων και ρόλων του ιδρύματος, λόγω των διαφορετικών ιδρυμάτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης ή λόγω των διαφορετικών επιχειρηματικών τομέων ή μονάδων εντός του ιδρύματος ή όσον αφορά τα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη.

104. Στο πλαίσιο των οργανωτικών και διοικητικών τους ρυθμίσεων, τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν επαρκή μέτρα ώστε να αποφεύγεται το ενδεχόμενο οι συγκρούσεις συμφερόντων να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στα συμφέροντα των πελατών τους.

105. Τα μέτρα των ιδρυμάτων για τη διαχείριση ή, κατά περίπτωση, τον περιορισμό των συγκρούσεων συμφερόντων θα πρέπει να τεκμηριώνονται και να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- α. κατάλληλο διαχωρισμό των καθηκόντων, π.χ. η ανάθεση συγκρουόμενων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της διεκπεραίωσης των συναλλαγών ή κατά την παροχή υπηρεσιών σε διαφορετικά πρόσωπα ή η ανάθεση εποπτικών αρμοδιοτήτων και αρμοδιοτήτων αναφοράς επί συγκρουόμενων δραστηριοτήτων σε διαφορετικά πρόσωπα·
- β. επιβολή φραγμών στην ενημέρωση, π.χ. μέσω του φυσικού διαχωρισμού ορισμένων επιχειρηματικών τομέων ή μονάδων· και
- γ. θέσπιση κατάλληλων διαδικασιών για συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, π.χ. με την επιβολή της υποχρέωσης πραγματοποίησης των συναλλαγών υπό συνήθεις εμπορικούς όρους.

12 Πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων για το προσωπικό²²

106. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση, την έγκριση και την επίβλεψη της εφαρμογής και της διατήρησης αποτελεσματικών πολιτικών που αποσκοπούν στον εντοπισμό, στην αξιολόγηση, στη διαχείριση και στον περιορισμό ή στην πρόληψη πραγματικών και δυνητικών συγκρούσεων μεταξύ των συμφερόντων του ιδρύματος και των ιδιωτικών συμφερόντων των μελών του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των μελών του διοικητικού οργάνου, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν δυσμενώς την άσκηση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων τους. Το ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα στο πλαίσιο μιας πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων σε επίπεδο ομίλου, σε ενοποιημένη ή υποενοποιημένη βάση.

107. Η συγκεκριμένη πολιτική θα πρέπει να αποσκοπεί στον εντοπισμό συγκρούσεων συμφερόντων των μελών του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των συμφερόντων των

²² Η παρούσα ενότητα θα πρέπει να διαβάζεται σε συνδυασμό με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

στενότερων συγγενικών τους προσώπων. Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι συγκρούσεις συμφερόντων ενδέχεται να ανακύψουν όχι μόνο από τις υφιστάμενες αλλά και από προγενέστερες προσωπικές ή επαγγελματικές σχέσεις. Σε περίπτωση που ανακύψουν συγκρούσεις συμφερόντων, τα ιδρύματα θα πρέπει να προβαίνουν σε εκτίμηση της σοβαρότητάς τους, να αποφασίζουν τη λήψη κατάλληλων μέτρων για τον περιορισμό τους και να θέτουν σε εφαρμογή τα εν λόγω μέτρα.

108. Όσον αφορά τις συγκρούσεις συμφερόντων που είναι πιθανό να προκύπτουν από προγενέστερες σχέσεις, τα ιδρύματα θα πρέπει να καθορίζουν κατάλληλο χρονοδιάγραμμα εντός του οποίου επιθυμούν το προσωπικό να αναφέρει τις εν λόγω συγκρούσεις συμφερόντων, με βάση το σκεπτικό ότι οι συγκρούσεις αυτές ενδέχεται να εξακολουθούν να επηρεάζουν τη συμπεριφορά του προσωπικού και τη συμμετοχή του στη λήψη αποφάσεων.

109. Η πολιτική θα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον τις ακόλουθες καταστάσεις ή σχέσεις στο πλαίσιο των οποίων ενδέχεται να ανακύψουν συγκρούσεις συμφερόντων:

- α. οικονομικά συμφέροντα (π.χ. μερίδια, άλλα δικαιώματα ιδιοκτησίας και συμμετοχής, χρηματοοικονομικές εταιρείες χαρτοφυλακίου και άλλα οικονομικά συμφέροντα σε εμπορικούς πελάτες, δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, δάνεια που έχει χορηγήσει το ίδρυμα σε εταιρεία η οποία ανήκει στην ιδιοκτησία μελών του προσωπικού, συμμετοχή σε φορέα ή ιδιοκτησία φορέα ή οντότητας με συγκρουόμενα συμφέροντα)·
- β. προσωπικές ή επαγγελματικές σχέσεις με τους κατόχους πλειοψηφικών συμμετοχών στο ίδρυμα·
- γ. προσωπικές ή επαγγελματικές σχέσεις με μέλη του προσωπικού του ιδρύματος ή με οντότητες που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης (π.χ. οικογενειακές σχέσεις)·
- δ. άλλη θέση απασχόλησης και προηγούμενη θέση απασχόλησης στο πρόσφατο παρελθόν (π.χ. σε βάθος πενταετίας)·
- ε. προσωπικές ή επαγγελματικές σχέσεις με συναφή εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. σύνδεση με σημαντικούς προμηθευτές, συμβούλους ή άλλους παρόχους υπηρεσιών)· και
- στ. πολιτική επιρροή ή πολιτικές σχέσεις.

110. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω, τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι η ιδιότητα του μετόχου σε ένα ίδρυμα ή η τήρηση ιδιωτικών λογαριασμών ή δανείων σε ένα ίδρυμα ή η χρήση άλλων υπηρεσιών του ιδρύματος δεν θα πρέπει να συνεπάγεται τη διαμόρφωση μιας κατάστασης στην οποία θεωρείται ότι το συγκεκριμένο μέλος του προσωπικού εμπλέκεται σε σύγκρουση συμφερόντων, εάν παραμένει εντός κατάλληλου ελάχιστου ορίου.

111. Η πολιτική θα πρέπει να καθορίζει τις διαδικασίες αναφοράς και κοινοποίησης στη λειτουργία που είναι αρμόδια σύμφωνα με την εν λόγω πολιτική. Το προσωπικό θα πρέπει να έχει καθήκον να γνωστοποιεί σε επίπεδο ιδρύματος οποιοδήποτε θέμα που μπορεί να καταλήξει ή έχει ήδη καταλήξει σε σύγκρουση συμφερόντων.
112. Στο πλαίσιο της πολιτικής θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ των συγκρούσεων συμφερόντων που εμμένουν και χρήζουν διαχείρισης σε μόνιμη βάση και των συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν αιφνιδίως σε σχέση με μεμονωμένο γεγονός (π.χ. μια συναλλαγή, την επιλογή παρόχου υπηρεσιών κ.λπ.) και η διαχείρισή τους είναι συνήθως δυνατή με τη λήψη εφάπαξ μέτρου. Σε κάθε περίπτωση, το συμφέρον του ιδρύματος θα πρέπει να τίθεται στο επίκεντρο των αποφάσεων που λαμβάνονται.
113. Η πολιτική θα πρέπει να καθορίζει τις διαδικασίες, τα μέτρα, τις απαιτήσεις τεκμηρίωσης και τις ευθύνες για τον εντοπισμό και την πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων, για την αξιολόγηση της σοβαρότητάς τους και για τη λήψη μέτρων για τον περιορισμό τους. Στο πλαίσιο των εν λόγω διαδικασιών, απαιτήσεων, ευθυνών και μέτρων θα πρέπει να περιλαμβάνονται τα εξής:
- α. η ανάθεση συγκρουόμενων δραστηριοτήτων ή συναλλαγών σε διαφορετικά πρόσωπα·
 - β. η παρεμπόδιση μελών του προσωπικού που δραστηριοποιούνται και εκτός του ιδρύματος από την απόκτηση ανάρμοστης επιρροής εντός του ιδρύματος όσον αφορά τις εν λόγω άλλες δραστηριότητες·
 - γ. ο καταλογισμός της ευθύνης των μελών του διοικητικού οργάνου να απέχουν από ψηφοφορία επί οποιουδήποτε θέματος σε σχέση με το οποίο ένα μέλος βρίσκεται ή μπορεί να βρίσκεται σε σύγκρουση συμφερόντων ή σε περιπτώσεις όπου ενδέχεται να διακυβεύεται με άλλον τρόπο η αντικειμενικότητα του μέλους ή η ικανότητά του να εκπληρώνει δεόντως τα καθήκοντά του προς το ίδρυμα·
 - δ. η θέσπιση κατάλληλων διαδικασιών για συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (τα ιδρύματα δύνανται να εξετάζουν, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα να απαιτούν την εκτέλεση συναλλαγών υπό συνήθεις εμπορικούς όρους, την πλήρη εφαρμογή όλων των συναφών διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου στις συναλλαγές αυτές, την παροχή δεσμευτικών συμβουλών από ανεξάρτητα μέλη του διοικητικού οργάνου, την έγκριση των σημαντικότερων συναλλαγών από τους μετόχους και τον περιορισμό της έκθεσης στις εν λόγω συναλλαγές)· και
 - ε. η αποτροπή των μελών του διοικητικού οργάνου από την κατοχή θέσεων σε διοικητικά συμβούλια ανταγωνιστικών ιδρυμάτων, εκτός εάν πρόκειται για ιδρύματα τα οποία εμπίπτουν στο ίδιο θεσμικό σύστημα προστασίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 113 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, πιστωτικά ιδρύματα μόνιμα συνδεδεμένα με κεντρικό οργανισμό, όπως αναφέρεται στο άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, ή ιδρύματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης.

114. Η πολιτική θα πρέπει να καλύπτει συγκεκριμένα τον κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων σε επίπεδο διοικητικού οργάνου και να παρέχει επαρκή καθοδήγηση σχετικά με τον εντοπισμό και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων οι οποίες ενδέχεται να εμποδίζουν την ικανότητα των μελών του διοικητικού οργάνου να λαμβάνουν αντικειμενικές και αμερόληπτες αποφάσεις που αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων του ιδρύματος. Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι οι συγκρούσεις συμφερόντων μπορούν να επηρεάσουν την ανεξάρτητη κρίση των μελών του διοικητικού οργάνου²³.
115. Οι πραγματικές ή δυνητικές συγκρούσεις συμφερόντων που έχουν γνωστοποιηθεί στην αρμόδια λειτουργία του ιδρύματος θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης αξιολόγησης και διαχείρισης. Σε περίπτωση εντοπισμού σύγκρουσης συμφερόντων σε σχέση με μέλος του προσωπικού, το ίδρυμα θα πρέπει να τεκμηριώνει την απόφαση που λαμβάνεται, ιδίως εάν η σύγκρουση συμφερόντων και οι συναφείς κίνδυνοι έχουν γίνει αποδεκτοί, και εάν ναι, τον τρόπο με τον οποίο η εν λόγω σύγκρουση συμφερόντων έχει περιοριστεί ή αντιμετωπιστεί σε ικανοποιητικό βαθμό.
116. Όλες οι πραγματικές και δυνητικές συγκρούσεις συμφερόντων σε επίπεδο διοικητικού οργάνου, σε ατομική και συλλογική βάση, θα πρέπει να τεκμηριώνονται επαρκώς, να κοινοποιούνται στο διοικητικό όργανο και να αποτελούν αντικείμενο συζήτησης, λήψης απόφασης και δέουσας διαχείρισης από το διοικητικό όργανο.

13 Διαδικασίες εσωτερικής προειδοποίησης

117. Τα ιδρύματα πρέπει να θεσπίζουν και να διατηρούν κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες εσωτερικής προειδοποίησης για την αναφορά δυνητικών ή πραγματικών παραβάσεων των κανονιστικών ή των εσωτερικών απαιτήσεων από το προσωπικό, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά των απαιτήσεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και των εθνικών διατάξεων για τη μεταφορά της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, ή των ρυθμίσεων εσωτερικής διακυβέρνησης μέσω ειδικού προς τον σκοπό αυτό, ανεξάρτητου και αυτόνομου διαύλου. Τα μέλη του προσωπικού που αναφέρουν παραβάσεις δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να προσκομίζουν σχετικά αποδεικτικά στοιχεία· ωστόσο, θα πρέπει να διαθέτουν επαρκές επίπεδο βεβαιότητας το οποίο αιτιολογεί επαρκώς την έναρξη σχετικής έρευνας.
118. Για να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων, θα πρέπει να παρέχεται στο προσωπικό η δυνατότητα αναφοράς παραβάσεων με παράκαμψη των τακτικών διαύλων αναφοράς (π.χ. μέσω της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης, της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου ή μιας ανεξάρτητης διαδικασίας καταγγελίας δυσλειτουργιών (whistleblowing) εντός του ιδρύματος). Οι διαδικασίες προειδοποίησης θα πρέπει να διασφαλίζουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τόσο του προσώπου που καταγγέλλει την παράβαση όσο και του φυσικού προσώπου που φέρεται ότι διέπραξε την παράβαση, σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ.

²³ Βλέπε επίσης τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

119. Οι διαδικασίες προειδοποίησης θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στο σύνολο του προσωπικού του ιδρύματος.
120. Οι πληροφορίες που παρέχονται από το προσωπικό μέσω των διαδικασιών προειδοποίησης θα πρέπει να διαβιβάζονται, εφόσον συντρέχει λόγος, στο διοικητικό όργανο και σε άλλες αρμόδιες λειτουργίες που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της πολιτικής εσωτερικής προειδοποίησης. Κατόπιν αιτήματος του μέλους του προσωπικού που καταγγέλλει κάποια παράβαση, οι πληροφορίες θα πρέπει να διαβιβάζονται στο διοικητικό όργανο και σε άλλες αρμόδιες λειτουργίες με ανώνυμο τρόπο. Τα ιδρύματα δύνανται επίσης να προβλέπουν διαδικασία καταγγελίας δυσλειτουργιών (whistleblowing) η οποία παρέχει τη δυνατότητα υποβολής πληροφοριών με ανώνυμο τρόπο.
121. Τα ιδρύματα θα πρέπει να μεριμνούν για την κατάλληλη προστασία του προσώπου που καταγγέλλει την παράβαση από τυχόν αρνητικές επιπτώσεις, π.χ. αντίποινα, διακρίσεις ή άλλες μορφές άδικης μεταχείρισης. Το ίδρυμα θα πρέπει να διασφαλίζει ότι κανένα πρόσωπο το οποίο υπόκειται στον έλεγχο του ιδρύματος δεν εμπλέκεται στη θυματοποίηση προσώπου που έχει καταγγείλει παράβαση, ενώ θα πρέπει επίσης να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα κατά των υπευθύνων της εν λόγω θυματοποίησης.
122. Τα ιδρύματα θα πρέπει επίσης να προστατεύουν τα καταγγελλόμενα πρόσωπα από πιθανές αρνητικές επιπτώσεις, σε περίπτωση που από την έρευνα δεν προκύπτουν στοιχεία τα οποία να αιτιολογούν τη λήψη μέτρων κατά των εν λόγω προσώπων. Σε περίπτωση λήψης μέτρων, το ίδρυμα θα πρέπει να μεριμνά για την προστασία του εμπλεκόμενου προσώπου από ακούσιες αρνητικές συνέπειες οι οποίες βαίνουν πέραν του στόχου του μέτρου που έχει ληφθεί.
123. Ειδικότερα, οι διαδικασίες εσωτερικής προειδοποίησης θα πρέπει:
- α. να είναι καταγεγραμμένες (π.χ. εγχειρίδια προσωπικού)·
 - β. να προβλέπουν σαφείς κανόνες, οι οποίοι διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις καταγγελίες, τα καταγγελλόμενα πρόσωπα και την παράβαση αντιμετωπίζονται ως εμπιστευτικές πληροφορίες, σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ, εκτός εάν η αποκάλυψη της ταυτότητάς τους απαιτείται δυνάμει του εθνικού δικαίου στο πλαίσιο περαιτέρω ερευνών ή επακόλουθων δικαστικών διαδικασιών·
 - γ. να προστατεύουν τα μέλη του προσωπικού που διατυπώνουν προβληματισμούς από τυχόν θυματοποίησή τους, οφειλόμενη στο γεγονός ότι γνωστοποίησαν παραβάσεις οι οποίες πρέπει να δηλώνονται·
 - δ. να εξασφαλίζουν ότι οι δυνητικές ή πραγματικές παραβάσεις που αναφέρονται αξιολογούνται και παραπέμπονται σε ανώτερα τμήματα της ιεραρχικής κλίμακας, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, και στην αντίστοιχη αρμόδια αρχή ή υπηρεσία επιβολής του νόμου·

- ε. να διασφαλίζουν, όπου είναι εφικτό, ότι παρέχεται επιβεβαίωση παραλαβής των πληροφοριών στα μέλη του προσωπικού που έχουν αναφέρει δυνητικές ή πραγματικές παραβάσεις·
- στ. να εξασφαλίζουν την παρακολούθηση του αποτελέσματος μιας έρευνας σχετικά με καταγγελλόμενη παράβαση· και
- ζ. να διασφαλίζουν την ενδεδειγμένη τήρηση αρχείων.

14 Καταγγελίες παραβάσεων στις αρμόδιες αρχές

124. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να θεσπίζουν αποτελεσματικούς και αξιόπιστους μηχανισμούς ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στα μέλη του προσωπικού των ιδρυμάτων να καταγγέλλουν στις αρμόδιες αρχές συναφείς δυνητικές ή πραγματικές παραβάσεις κανονιστικών απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των απαιτήσεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και των εθνικών διατάξεων για τη μεταφορά της οδηγίας 2013/36/ΕΕ. Οι εν λόγω μηχανισμοί θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

- α. ειδικές διαδικασίες για τη λήψη και την παρακολούθηση καταγγελιών για παραβάσεις, π.χ. ειδικός τομέας, μονάδα ή τμήμα καταγγελίας δυσλειτουργιών (whistleblowing)·
- β. κατάλληλη προστασία, όπως αναφέρεται στην ενότητα 13·
- γ. προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τόσο του φυσικού προσώπου που καταγγέλλει την παράβαση όσο και του φυσικού προσώπου που φέρεται ότι διέπραξε την παράβαση, σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ· και
- δ. σαφείς διαδικασίες, όπως καθορίζονται στο σημείο 123.

125. Με την επιφύλαξη της δυνατότητας καταγγελίας παραβάσεων μέσω των μηχανισμών των αρμόδιων αρχών, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να ενθαρρύνουν τα μέλη του προσωπικού να επιχειρούν και να επιδιώκουν πρώτα τη χρήση των διαδικασιών εσωτερικής προειδοποίησης των ιδρυμάτων τους.

Τίτλος V – Πλαίσιο και μηχανισμοί εσωτερικού ελέγχου

15 Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου

126. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αναπτύσσουν και να διατηρούν μια κουλτούρα η οποία ενθαρρύνει την υιοθέτηση θετικής στάσης απέναντι στον έλεγχο των κινδύνων και στην κανονιστική συμμόρφωση εντός του ιδρύματος, καθώς και ένα άρτιο και ολοκληρωμένο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιχειρηματικοί τομείς των ιδρυμάτων θα πρέπει να έχουν την ευθύνη για τη διαχείριση των κινδύνων που συνεπάγεται η άσκηση

των δραστηριοτήτων τους και να διαθέτουν συστήματα ελέγχου τα οποία αποσκοπούν στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις εσωτερικές και τις εξωτερικές απαιτήσεις. Εντός του εν λόγω πλαισίου, τα ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν επιμέρους λειτουργίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου με κατάλληλες και επαρκείς εξουσίες, κύρος και πρόσβαση στο διοικητικό όργανο, ώστε να φέρουν σε πέρας την αποστολή τους, καθώς και ένα πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου.

127. Το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου του οικείου ιδρύματος θα πρέπει να προσαρμόζεται σε ατομική βάση στις ιδιαιτερότητες της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, της πολυπλοκότητάς του και των συναφών κινδύνων, λαμβανομένου υπόψη του επιπέδου του ομίλου. Τα οικεία ιδρύματα πρέπει να οργανώνουν την ανταλλαγή των απαιτούμενων πληροφοριών κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε διοικητικό όργανο, επιχειρηματικός τομέας και εσωτερική μονάδα, συμπεριλαμβανομένης κάθε επιμέρους λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, είναι σε θέση να εκτελεί τα αντίστοιχα καθήκοντα. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι είναι απαραίτητη η ανταλλαγή επαρκών πληροφοριών μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων και της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης σε επίπεδο ομίλου, καθώς και μεταξύ των επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου σε επίπεδο ομίλου και του διοικητικού οργάνου του ιδρύματος.

128. Το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να καλύπτει ολόκληρη την οργάνωση, συμπεριλαμβανομένων των ευθυνών και των καθηκόντων του διοικητικού οργάνου, καθώς και των δραστηριοτήτων όλων των επιχειρηματικών τομέων και των εσωτερικών μονάδων, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, των δραστηριοτήτων που αποτελούν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης και των διαύλων διανομής.

129. Το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου του ιδρύματος θα πρέπει να διασφαλίζει:

- α. αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία·
- β. συνετή άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας·
- γ. επαρκή εντοπισμό, μέτρηση και μείωση των κινδύνων·
- δ. αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής και μη χρηματοοικονομικής αναφοράς που υποβάλλεται εσωτερικά και εξωτερικά·
- ε. ορθές διοικητικές και λογιστικές διαδικασίες· και
- στ. συμμόρφωση με νόμους, κανονισμούς, εποπτικές απαιτήσεις και εσωτερικές πολιτικές, διαδικασίες, κανόνες και αποφάσεις του ιδρύματος.

16 Εφαρμογή πλαισίου εσωτερικού ελέγχου

130. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση και την παρακολούθηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας του πλαισίου, των διαδικασιών και των μηχανισμών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, καθώς και για την επίβλεψη όλων των επιχειρηματικών τομέων και των εσωτερικών μονάδων, συμπεριλαμβανομένων των επιμέρους λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (όπως οι λειτουργίες διαχείρισης κινδύνου, κανονιστικής συμμόρφωσης και εσωτερικού ελέγχου). Τα ιδρύματα θα πρέπει να θεσπίζουν, να διατηρούν και να επικαιροποιούν ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατάλληλες και γραπτώς τεκμηριωμένες πολιτικές, μηχανισμούς και διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου, που θα πρέπει να εγκρίνονται από το διοικητικό όργανο.
131. Ένα ίδρυμα θα πρέπει να διαθέτει σαφή, διαφανή και τεκμηριωμένη διαδικασία λήψης αποφάσεων, καθώς και σαφή κατανομή των αρμοδιοτήτων και των εξουσιών στο πλαίσιο του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών τομέων του, των εσωτερικών μονάδων και των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του.
132. Τα ιδρύματα θα πρέπει να μεριμνούν για την κοινοποίηση των εν λόγω πολιτικών, μηχανισμών και διαδικασιών στο σύνολο του προσωπικού και κάθε φορά που επέρχονται σημαντικές αλλαγές.
133. Κατά την εφαρμογή του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου, τα ιδρύματα θα πρέπει να προβλέπουν τον κατάλληλο διαχωρισμό των καθηκόντων –π.χ. ανάθεση συγκρουόμενων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της διεκπεραίωσης των συναλλαγών ή κατά την παροχή υπηρεσιών σε διαφορετικά πρόσωπα ή ανάθεση εποπτικών αρμοδιοτήτων και αρμοδιοτήτων αναφοράς σχετικά με συγκρουόμενες δραστηριότητες σε διαφορετικά πρόσωπα– και την επιβολή φραγμών στην πληροφόρηση, π.χ. μέσω του φυσικού διαχωρισμού ορισμένων τμημάτων.
134. Οι λειτουργίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να επαληθεύουν την ορθή εφαρμογή των πολιτικών, των μηχανισμών και των διαδικασιών που καθορίζονται στο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου στους αντίστοιχους τομείς αρμοδιοτήτων τους.
135. Οι λειτουργίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να υποβάλλουν τακτικά στο διοικητικό όργανο γραπτές αναφορές για ανεπάρκειες οι οποίες έχουν εντοπιστεί και έχουν θεωρηθεί σημαντικές. Οι εν λόγω αναφορές θα πρέπει να περιλαμβάνουν, για κάθε νέα εντοπιζόμενη σημαντική ανεπάρκεια, τους σχετικούς ενεχόμενους κινδύνους, εκτίμηση επιπτώσεων, συστάσεις και τα διορθωτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να δίνει συνέχεια στα πορίσματα των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου έγκαιρα και αποτελεσματικά, καθώς και να απαιτεί επαρκείς διορθωτικές ενέργειες. Θα πρέπει να εφαρμόζεται επίσημη διαδικασία παρακολούθησης όσον αφορά τα πορίσματα και τα διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί.

17 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου

136. Στο πλαίσιο του συνολικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου, τα ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν ένα ολιστικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου σε επίπεδο ιδρύματος, το οποίο εκτείνεται σε όλους τους επιχειρηματικούς του τομείς και τις εσωτερικές του μονάδες, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, αναγνωρίζοντας πλήρως την οικονομική υπόσταση που συνεπάγονται όλα τα ανοίγματα κινδύνου που αναλαμβάνει. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να ενισχύει τη δυνατότητα του ιδρύματος να λαμβάνει πλήρως τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με την ανάληψη κινδύνων. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να περιλαμβάνει τους κινδύνους εντός και εκτός ισολογισμού, καθώς και τους υφιστάμενους και τους μελλοντικούς κινδύνους στους οποίους ενδέχεται να εκτίθεται το ίδρυμα. Οι κίνδυνοι θα πρέπει να αξιολογούνται από «κάτω προς τα πάνω» και από «πάνω προς τα κάτω», εντός και εκτός των επιχειρηματικών τομέων, με τη χρήση συνεπούς ορολογίας και συμβατών μεθοδολογιών σε ολόκληρο το ίδρυμα και σε ενοποιημένο ή υποενοποιημένο επίπεδο. Όλοι οι σχετικοί κίνδυνοι θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου, λαμβανομένων δεόντως υπόψη τόσο των χρηματοοικονομικών όσο και των μη χρηματοοικονομικών κινδύνων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος συγκέντρωσης, οι λειτουργικοί κίνδυνοι, ο κίνδυνος ΤΠ, ο κίνδυνος φήμης, ο νομικός κίνδυνος, ο κίνδυνος συμπεριφοράς, ο κίνδυνος συμμόρφωσης και οι στρατηγικοί κίνδυνοι.
137. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου του ιδρύματος θα πρέπει να περιλαμβάνει πολιτικές, διαδικασίες, όρια κινδύνου και συστήματα εσωτερικού ελέγχου κινδύνου τα οποία διασφαλίζουν επαρκή, έγκαιρο και συνεχή εντοπισμό, μέτρηση ή αξιολόγηση, παρακολούθηση, μείωση και αναφορά των κινδύνων, σε επίπεδο επιχειρηματικού τομέα, σε επίπεδο ιδρύματος και σε ενοποιημένο ή υποενοποιημένο επίπεδο.
138. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου του ιδρύματος θα πρέπει να παρέχει ειδική καθοδήγηση σχετικά με την υλοποίηση των στρατηγικών του. Κατά περίπτωση, η καθοδήγηση αυτή θα πρέπει να θεσπίζει και να διατηρεί συγκεκριμένα εσωτερικά όρια τα οποία είναι σύμφωνα με την διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος και ανάλογα προς την υγιή λειτουργία, τη χρηματοοικονομική ευρωστία, την κεφαλαιακή βάση και τους στρατηγικούς στόχους του. Το προφίλ κινδύνου του ιδρύματος θα πρέπει να διατηρείται εντός αυτών των καθορισμένων ορίων. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι, σε περίπτωση υπερβάσεων των ορίων κινδύνου, τίθεται σε εφαρμογή καθορισμένη διαδικασία για την παραπομπή τους σε ανώτερα τμήματα της ιεραρχικής κλίμακας και την αντιμετώπισή τους μέσω κατάλληλης διαδικασίας παρακολούθησης.
139. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να υπόκειται σε ανεξάρτητη εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση, η οποία διενεργείται π.χ. από τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου, και να επαναξιολογείται τακτικά σε σχέση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος, λαμβανομένης υπόψη της πληροφόρησης που προέρχεται από τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου και, εφόσον έχει συσταθεί, από την επιτροπή κινδύνου. Οι παράγοντες που θα

πρέπει να λαμβάνονται υπόψη περιλαμβάνουν εσωτερικές και εξωτερικές εξελίξεις, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στον ισολογισμό και στα έσοδα, την αύξηση της πολυπλοκότητας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, του προφίλ κινδύνου ή της λειτουργικής δομής του ιδρύματος, τη γεωγραφική επέκταση, τυχόν συγχωνεύσεις και εξαγορές, καθώς και την εισαγωγή νέων προϊόντων ή επιχειρηματικών τομέων.

140. Κατά τον εντοπισμό και τη μέτρηση ή την αξιολόγηση των κινδύνων, το ίδρυμα θα πρέπει να αναπτύσσει κατάλληλες μεθοδολογίες, περιλαμβανομένων τόσο εργαλείων ανίχνευσης δυνητικών μελλοντικών κινδύνων (forward-looking) όσο και εργαλείων ανάλυσης ιστορικού προφίλ κινδύνου (backward-looking). Οι μεθοδολογίες αυτές θα πρέπει να επιτρέπουν τον αθροιστικό υπολογισμό των ανοιγμάτων κινδύνου σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς και τη διευκόλυνση του εντοπισμού συγκεντρώσεων κινδύνου. Τα εργαλεία θα πρέπει να περιλαμβάνουν την αξιολόγηση του πραγματικού προφίλ κινδύνου έναντι της διάθεσης ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος, καθώς και τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των δυνητικών ανοιγμάτων κινδύνου και των ανοιγμάτων κινδύνου σε σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων υπό ευρύ φάσμα υποθετικών αντίξων συνθηκών έναντι της ικανότητας ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος. Τα εργαλεία θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με οποιαδήποτε προσαρμογή του προφίλ κινδύνου που ενδέχεται να είναι αναγκαία. Τα ιδρύματα θα πρέπει να βασίζονται σε δεόντως συντηρητικές παραδοχές κατά την ανάπτυξη των σεναρίων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.
141. Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι τα αποτελέσματα των μεθοδολογιών ποσοτικής αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τους περιορισμούς και τις παραδοχές των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων (συμπεριλαμβανομένης της σοβαρότητας και της διάρκειας της δοκιμασίας, καθώς και των υποκείμενων κινδύνων). Για παράδειγμα, τα υποδείγματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερα υψηλές αποδόσεις στο οικονομικό κεφάλαιο ενδέχεται να οφείλονται σε αστοχία του υποδείγματος (π.χ. στο γεγονός ότι δεν λαμβάνει υπόψη ορισμένους συναφείς κινδύνους) και όχι στην ανώτερη στρατηγική ή στην άριστη υλοποίηση μιας στρατηγικής εκ μέρους του ιδρύματος. Κατά συνέπεια, ο καθορισμός του επιπέδου του κινδύνου που αναλαμβάνεται δεν θα πρέπει να βασίζεται μόνο σε ποσοτικές πληροφορίες ή σε στοιχεία που προκύπτουν από τη χρήση υποδειγμάτων, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης μια ποιοτική προσέγγιση (συμπεριλαμβανομένης της γνωμοδότησης εμπειρογνομόνων και της κριτικής ανάλυσης). Οι σχετικές μακροοικονομικές τάσεις και τα δεδομένα του περιβάλλοντος θα πρέπει να εξετάζονται ρητά για να αναγνωρίζεται η πιθανή επίδρασή τους στα ανοίγματα και στα χαρτοφυλάκια.
142. Η τελική ευθύνη για την αξιολόγηση των κινδύνων επαφίεται αποκλειστικά και μόνο στο ίδρυμα, το οποίο, κατά συνέπεια, θα πρέπει να αξιολογεί τους κινδύνους με κριτική σκέψη και δεν θα πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά σε εξωτερικές αξιολογήσεις. Για παράδειγμα, το ίδρυμα θα πρέπει να ελέγχει και να εγκρίνει ένα εξωτερικό υπόδειγμα κινδύνου και να το προσαρμόζει στις ιδιαίτερες συνθήκες του, προκειμένου να διασφαλίζει την ακριβή και ολοκληρωμένη αποτύπωση και ανάλυση του κινδύνου από το υπόδειγμα.

143. Τα ιδρύματα θα πρέπει να έχουν πλήρη επίγνωση των περιορισμών των υποδειγμάτων και των συστημάτων μέτρησης και να χρησιμοποιούν εργαλεία τόσο για την ποσοτική όσο και για την ποιοτική αξιολόγηση των κινδύνων (συμπεριλαμβανομένης της γνωμοδότησης εμπειρογνομώνων και της κριτικής ανάλυσης).
144. Πέραν των αξιολογήσεων που διενεργούν τα ίδια, τα ιδρύματα μπορούν επιπλέον να χρησιμοποιούν και εξωτερικές αξιολογήσεις κινδύνου (μεταξύ των οποίων και εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας ή εξωτερικά υποδείγματα κινδύνου). Τα ιδρύματα θα πρέπει να έχουν πλήρη επίγνωση του ακριβούς πεδίου εφαρμογής των εν λόγω αξιολογήσεων καθώς και των περιορισμών τους.
145. Θα πρέπει να θεσπίζονται τακτικοί και διαφανείς μηχανισμοί αναφοράς ούτως ώστε το διοικητικό όργανο, η επιτροπή κινδύνου του, εφόσον έχει συσταθεί, και όλες οι σχετικές μονάδες του ιδρύματος να λαμβάνουν αναφορές κατά τρόπο έγκαιρο, ακριβή, περιεκτικό, κατανοητό και επικοινωνιακό και να είναι σε θέση να ανταλλάσσουν συναφείς πληροφορίες σχετικά με τον εντοπισμό, τη μέτρηση ή την αξιολόγηση, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των κινδύνων. Το πλαίσιο για την υποβολή αναφορών θα πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένο και τεκμηριωμένο.
146. Η αποτελεσματική κοινοποίηση πληροφοριών και ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους και τη στρατηγική κινδύνου αποτελεί πτυχή ζωτικής σημασίας για το σύνολο της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επανεξέτασης και λήψης αποφάσεων, και συμβάλλει στην αποτροπή αποφάσεων που συνεπάγονται ενδεχομένως αύξηση των κινδύνων. Η αποτελεσματική υποβολή αναφορών σχετικά με τους κινδύνους προϋποθέτει ορθή εσωτερική αξιολόγηση και κοινοποίηση της στρατηγικής κινδύνου και των συναφών δεδομένων κινδύνου (π.χ. ανοίγματα και σημαντικοί δείκτες κινδύνου), τόσο οριζοντίως όσο και καθ' όλο το μήκος της ιεραρχικής κλίμακας του ιδρύματος.

18 Νέα προϊόντα και σημαντικές αλλαγές²⁴

147. Το ίδρυμα θα πρέπει να διαθέτει επαρκώς τεκμηριωμένη πολιτική έγκρισης νέων προϊόντων, η οποία εγκρίνεται από το διοικητικό όργανο και καλύπτει την ανάπτυξη νέων αγορών, προϊόντων, υπηρεσιών και σημαντικών αλλαγών σε ήδη υφιστάμενες αγορές, προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και τις έκτακτες συναλλαγές. Επιπλέον, η πολιτική θα πρέπει να περιλαμβάνει τις σημαντικές αλλαγές που επέρχονται στις συναφείς διαδικασίες (π.χ. νέες ρυθμίσεις εξωτερικής ανάθεσης) και στα αντίστοιχα συστήματα (π.χ. διαδικασίες αλλαγής ΤΠ). Η πολιτική έγκρισης νέων προϊόντων θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα προϊόντα και οι αλλαγές που έχουν εγκριθεί συνάδουν με τη στρατηγική κινδύνου και τη διάθεση ανάληψης

²⁴ Βλέπε επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις απαιτήσεις επίβλεψης και διακυβέρνησης για τους παραγωγούς και τους διανομείς προϊόντων λιανικής τραπεζικής, οι οποίες είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/consumer-protection-and-financial-innovation/guidelines-on-product-oversight-and-governance-arrangements-for-retail-banking-products>.

κινδύνου του ιδρύματος, καθώς και με τα αντίστοιχα όρια, ή ότι διενεργούνται οι απαιτούμενες αναθεωρήσεις.

148. Οι σημαντικές αλλαγές ή οι έκτακτες συναλλαγές ενδέχεται να εμπερικλείουν συγχωνεύσεις και εξαγορές, συμπεριλαμβανομένων των δυνητικών επιπτώσεων της διενέργειας ανεπαρκούς δέουσας επιμέλειας η οποία δεν εντοπίζει τους κινδύνους και τις υποχρεώσεις μετά τη συγχώνευση· τη συγκρότηση δομών (π.χ. νέες θυγατρικές ή οντότητες ενός σκοπού)· νέα προϊόντα· αλλαγές είτε στα συστήματα είτε στο πλαίσιο ή στις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου· και αλλαγές στην οργάνωση του ιδρύματος.
149. Το ίδρυμα πρέπει να διαθέτει ειδικές διαδικασίες για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης προς τις εν λόγω πολιτικές, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που προέρχονται από τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη συστηματική εκ των προτέρων αξιολόγηση και τεκμηριωμένη γνωμοδότηση της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης για νέα προϊόντα ή σημαντικές αλλαγές στα υφιστάμενα προϊόντα.
150. Η πολιτική του ιδρύματος για την έγκριση νέων προϊόντων θα πρέπει να καλύπτει κάθε παράμετρο η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη πριν από τη λήψη απόφασης για την είσοδο σε νέες αγορές, την αγοραπωλησία νέων προϊόντων, την έναρξη της παροχής νέας υπηρεσίας ή την πραγματοποίηση σημαντικών αλλαγών σε υφιστάμενα προϊόντα ή υπηρεσίες. Η πολιτική έγκρισης νέων προϊόντων θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τους ορισμούς των εννοιών «νέο προϊόν / νέα αγορά / νέα επιχειρηματική δραστηριότητα» και «σημαντικές αλλαγές» που θα χρησιμοποιούνται στο ίδρυμα, καθώς και τις εσωτερικές λειτουργίες που θα εμπλέκονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
151. Η πολιτική έγκρισης νέων προϊόντων θα πρέπει να καθορίζει τα κύρια ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίζονται πριν από τη λήψη των σχετικών αποφάσεων. Στα εν λόγω ζητήματα θα πρέπει να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα: κανονιστική συμμόρφωση, λογιστική, μοντέλα καθορισμού τιμών, αντίκτυπος στο προφίλ κινδύνου, στην κεφαλαιακή επάρκεια και στην κερδοφορία, διαθεσιμότητα πόρων για επαρκείς υπηρεσίες εξυπηρέτησης κοινού (front office), υπηρεσίες οργανωτικής υποστήριξης (back office) και υπηρεσίες οργανωτικής υποστήριξης πράξεων αγοράς και διαχείρισης κινδύνων (middle office), διαθεσιμότητα κατάλληλων εσωτερικών εργαλείων και εμπειρογνωσία για την κατανόηση και την παρακολούθηση των συναφών κινδύνων. Στην απόφαση για την έναρξη μιας νέας δραστηριότητας θα πρέπει να ορίζονται σαφώς η αρμόδια μονάδα της επιχείρησης και τα αρμόδια πρόσωπα. Δεν θα πρέπει να αναλαμβάνονται νέες δραστηριότητες εάν δεν έχει εξασφαλιστεί η διαθεσιμότητα επαρκών πόρων για την κατανόηση και τη διαχείριση των συναφών κινδύνων.
152. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου και η λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να συμμετέχουν στην έγκριση νέων προϊόντων ή σημαντικών αλλαγών σε προϊόντα, διαδικασίες και συστήματα που υπάρχουν ήδη. Η συνεισφορά τους θα πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη και αντικειμενική αξιολόγηση των κινδύνων οι οποίοι απορρέουν από

τις νέες δραστηριότητες στο πλαίσιο ποικίλων σεναρίων, των πιθανών ελλείψεων στη διαχείριση κινδύνου του ιδρύματος και στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, καθώς και της ικανότητας του ιδρύματος να διαχειρίζεται αποτελεσματικά νέους κινδύνους. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει επίσης να έχει σαφή συνολική εικόνα για την εισαγωγή των νέων προϊόντων (ή για σημαντικές αλλαγές σε ήδη υφιστάμενα προϊόντα, διαδικασίες και συστήματα) για όλους τους επιχειρηματικούς τομείς και τα χαρτοφυλάκια, καθώς και την εξουσία να απαιτεί οι αλλαγές σε υφιστάμενα προϊόντα να υποβάλλονται στην επίσημη διαδικασία έγκρισης νέων προϊόντων.

19 Λειτουργίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου

153. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να περιλαμβάνει τις εξής επιμέρους λειτουργίες: λειτουργία διαχείρισης κινδύνου (βλέπε ενότητα 20), λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης (βλέπε ενότητα 21) και λειτουργία εσωτερικού ελέγχου (βλέπε ενότητα 22). Οι λειτουργίες διαχείρισης κινδύνου και κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να υπόκεινται σε αξιολόγηση από τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου.

154. Τα επιχειρησιακά καθήκοντα των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου μπορούν να αποτελούν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων της αναλογικότητας που παρατίθενται στον τίτλο Ι, στο ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης ή σε άλλη οντότητα εντός ή εκτός του ομίλου, με τη σύμφωνη γνώμη των διοικητικών οργάνων των ενδιαφερόμενων ιδρυμάτων. Ακόμη και όταν τα επιχειρησιακά καθήκοντα εσωτερικού ελέγχου αποτελούν εν μέρει ή εξ ολοκλήρου αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης, ο επικεφαλής του αντίστοιχου λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και το διοικητικό όργανο εξακολουθούν να έχουν την ευθύνη για τις εν λόγω δραστηριότητες, καθώς και για τη διατήρηση λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου εντός του ιδρύματος.

19.1 Επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου

155. Οι επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να ορίζονται σε κατάλληλο ιεραρχικό επίπεδο που παρέχει στον επικεφαλής της εκάστοτε λειτουργίας ελέγχου τις κατάλληλες εξουσίες και το κύρος που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Με την επιφύλαξη της συνολικής ευθύνης του διοικητικού οργάνου, οι επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να είναι ανεξάρτητοι από τους επιχειρηματικούς τομείς ή τις μονάδες που ελέγχουν. Για τον σκοπό αυτό, οι επικεφαλής των λειτουργιών διαχείρισης κινδύνου, κανονιστικής συμμόρφωσης και εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να αναφέρονται και να λογοδοτούν απευθείας στο διοικητικό όργανο, ενώ και οι επιδόσεις τους θα πρέπει να αξιολογούνται από το διοικητικό όργανο.

156. Όπου κρίνεται αναγκαίο, οι επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση και να αναφέρονται απευθείας στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, προκειμένου να διατυπώνουν προβληματισμούς και να προειδοποιούν την εποπτική λειτουργία, κατά περίπτωση, όταν το

ίδρυμα επηρεάζεται ή ενδέχεται να επηρεαστεί από συγκεκριμένες εξελίξεις. Η δυνατότητα αυτή δεν θα πρέπει να εμποδίζει τους επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου να υποβάλλουν αναφορές και μέσω των τακτικών διαύλων αναφοράς.

157. Το ίδρυμα θα πρέπει να διαθέτει τεκμηριωμένες διαδικασίες αναφορικά με τον διορισμό και την απομάκρυνση του επικεφαλής κάποιας λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Σε κάθε περίπτωση, οι επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου –και, δυνάμει του άρθρου 76 παράγραφος 5 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, ο επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου– δεν θα πρέπει να απαλλάσσονται των καθηκόντων τους χωρίς την προηγούμενη έγκριση του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα. Στα σημαντικά ιδρύματα, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να ενημερώνονται αμέσως σχετικά με την έγκριση και τους κύριους λόγους για την απομάκρυνση ενός επικεφαλής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

19.2 Ανεξαρτησία των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου

158. Οι λειτουργίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου θεωρούνται ανεξάρτητα εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α. το προσωπικό τους δεν εκτελεί επιχειρησιακά καθήκοντα που εμπίπτουν στο εύρος των δραστηριοτήτων για τις οποίες τους έχει ανατεθεί η ευθύνη παρακολούθησης και ελέγχου·
- β. διαχωρίζονται, από οργανωτικής πλευράς, από τις δραστηριότητες για τις οποίες τους έχει ανατεθεί η ευθύνη παρακολούθησης και ελέγχου·
- γ. Με την επιφύλαξη της συνολικής ευθύνης των μελών του διοικητικού οργάνου για το ίδρυμα, ο επικεφαλής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου δεν θα πρέπει να λογοδοτεί σε πρόσωπο το οποίο έχει διαχειριστικές αρμοδιότητες επί των δραστηριοτήτων τις οποίες ελέγχει και παρακολουθεί η λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου· και
- δ. οι αποδοχές του προσωπικού των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου δεν θα πρέπει να συνδέονται με τις επιδόσεις των δραστηριοτήτων τις οποίες παρακολουθεί και ελέγχει η λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ούτε να διακυβεύουν ενδεχομένως με άλλον τρόπο την αντικειμενικότητά τους²⁵.

²⁵ Βλέπε επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών, οι οποίες είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies>.

19.3 Συνδυασμός των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου

159. Λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων αναλογικότητας που καθορίζονται στον τίτλο Ι, παρέχεται η δυνατότητα συνδυασμού της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου και της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου δεν θα πρέπει να συνδυάζεται με άλλη λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

19.4 Πόροι των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου

160. Οι λειτουργίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους επαρκείς πόρους. Θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή αριθμό προσωπικού με κατάλληλα προσόντα (τόσο σε επίπεδο μητρικής επιχείρησης όσο και σε επίπεδο θυγατρικών). Το προσωπικό θα πρέπει να διαθέτει κατάλληλα προσόντα σε διαρκή βάση και να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση ανάλογα με τις ανάγκες.

161. Οι λειτουργίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους κατάλληλα συστήματα ΤΠ και υποστήριξη, με πρόσβαση στην απαιτούμενη εσωτερική και εξωτερική πληροφόρηση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Επίσης, θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το σύνολο των επιχειρηματικών τομέων και των συναφών θυγατρικών που αναλαμβάνουν κινδύνους, ιδίως όσον αφορά τις θυγατρικές που είναι πιθανό να προκαλέσουν σημαντικούς κινδύνους για τα ιδρύματα.

20 Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου

162. Τα ιδρύματα θα πρέπει να συγκροτούν λειτουργία διαχείρισης κινδύνου, που καλύπτει ολόκληρο το ίδρυμα. Λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων αναλογικότητας που παρατίθενται στον τίτλο Ι, τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διαθέτει επαρκείς εξουσίες, κύρος και πόρους, ούτως ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόζει τις πολιτικές κινδύνου και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου όπως καθορίζεται στην ενότητα 17.

163. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να έχει, όποτε απαιτείται, άμεση πρόσβαση στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα και στις επιτροπές του, εφόσον έχουν συσταθεί, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα της επιτροπής κινδύνου.

164. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς και στις άλλες εσωτερικές μονάδες που έχουν δυνατότητες δημιουργίας κινδύνου, καθώς και στις σχετικές θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

165. Το προσωπικό της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διαθέτει επαρκές επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και πείρας σε θέματα τεχνικών και διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου, καθώς και σε θέματα αγορών και προϊόντων, ενώ θα πρέπει επίσης να έχει πρόσβαση σε τακτική κατάρτιση.

166. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τους επιχειρηματικούς τομείς και τις μονάδες των οποίων οι κίνδυνοι τελούν υπό τον έλεγχό της αλλά όχι και απομονωμένη, δηλαδή να μην εμποδίζεται η αλληλεπίδρασή της με τους εν λόγω τομείς και μονάδες. Η αλληλεπίδραση μεταξύ των επιχειρησιακών λειτουργιών του ιδρύματος και της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου της συναίσθησης της ευθύνης του συνόλου του προσωπικού του ιδρύματος όσον αφορά τη διαχείριση των κινδύνων.
167. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αποτελεί κεντρικό οργανωτικό στοιχείο του ιδρύματος, το οποίο διαρθρώνεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόζει πολιτικές διαχείρισης κινδύνου και να ελέγχει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διασφάλιση της εφαρμογής αποτελεσματικών διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου από το ίδρυμα. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά σε όλες τις σημαντικές αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων.
168. Τα σημαντικά ιδρύματα δύνανται να εξετάσουν το ενδεχόμενο να συστήσουν εξειδικευμένες λειτουργίες διαχείρισης κινδύνου για κάθε σημαντικό επιχειρηματικό τομέα. Ωστόσο, θα πρέπει να υπάρχει μια κεντρική λειτουργία διαχείρισης κινδύνου, συμπεριλαμβανομένου μιας λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου σε επίπεδο ομίλου στο ίδρυμα με υποχρέωση ενοποίησης, ούτως ώστε να παρέχει μια ολιστική εικόνα όλων των κινδύνων, σε επίπεδο ιδρύματος και ομίλου, και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τη στρατηγική κινδύνου.
169. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να παρέχει συναφή ανεξάρτητη πληροφόρηση, αναλύσεις και γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομόνων επί των ανοιγμάτων κινδύνου, να συμβουλεύει το διοικητικό όργανο σχετικά με προτάσεις και αποφάσεις που λαμβάνουν οι επιχειρηματικοί τομείς ή οι εσωτερικές μονάδες σχετικά με τον κίνδυνο και να ενημερώνει το διοικητικό όργανο σχετικά με το κατά πόσον αυτές συνάδουν με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και τη στρατηγική κινδύνου του ιδρύματος. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου δύναται να προτείνει βελτιώσεις σχετικά με το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου, καθώς και διορθωτικά μέτρα σε περιπτώσεις παράβασης των πολιτικών, των διαδικασιών και των ορίων σχετικά με τους κινδύνους.

20.1 Ο ρόλος της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου στη στρατηγική κινδύνου και στις αποφάσεις σχετικά με τον κίνδυνο

170. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να εμπλέκεται ενεργά σε πρώιμο στάδιο τόσο στη διαμόρφωση της στρατηγικής κινδύνου του ιδρύματος όσο και στην εξασφάλιση της εφαρμογής αποτελεσματικών διαδικασιών διαχείρισης των κινδύνων. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να παρέχει στο διοικητικό όργανο κάθε συναφή πληροφορία που συνδέεται με τους κινδύνους προκειμένου να το διευκολύνει να καθορίσει το επίπεδο διάθεσης του ιδρύματος για την ανάληψη κινδύνου. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα

πρέπει να αξιολογεί την αρτιότητα και τη βιωσιμότητα της στρατηγικής κινδύνου και της διάθεσης ανάληψης κινδύνου. Θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η διάθεση ανάληψης κινδύνου μεταφράζεται κατάλληλα σε συγκεκριμένα όρια κινδύνου. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αξιολογεί επίσης τις στρατηγικές κινδύνου των επιχειρησιακών μονάδων, συμπεριλαμβανομένων των στόχων που προτείνουν οι επιχειρησιακές μονάδες, ενώ θα πρέπει επιπλέον να εμπλέκεται στη διαδικασία πριν από τη λήψη απόφασης από το διοικητικό όργανο όσον αφορά τις στρατηγικές κινδύνου. Οι στόχοι θα πρέπει να είναι εύλογοι και να συνάδουν με τη στρατηγική κινδύνου των ιδρυμάτων.

171. Η συμμετοχή της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι εκτιμήσεις σχετικά με τον κίνδυνο λαμβάνονται δεόντως υπόψη. Ωστόσο, η ευθύνη λογοδοσίας σχετικά με τις ληφθείσες αποφάσεις θα πρέπει να βαρύνει τις επιχειρησιακές και εσωτερικές μονάδες του ιδρύματος και πρωτίστως το διοικητικό όργανο.

20.2 Ο ρόλος της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου στις σημαντικές αλλαγές

172. Σύμφωνα με την ενότητα 18, πριν από τη λήψη αποφάσεων επί σημαντικών αλλαγών ή έκτακτων συναλλαγών, η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να συμμετέχει στην αξιολόγηση του αντίκτυπου των εν λόγω αλλαγών και έκτακτων συναλλαγών στον συνολικό κίνδυνο που αναλαμβάνει το ίδρυμα και ο όμιλος, ενώ θα πρέπει επίσης να αναφέρει τα πορίσματά του απευθείας στο διοικητικό όργανο πριν από τη λήψη απόφασης.
173. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο οι κίνδυνοι που εντοπίζονται θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητα του ιδρύματος να διαχειρίζεται το προφίλ κινδύνου του, τη ρευστότητα και την εύρωστη κεφαλαιακή βάση του υπό κανονικές ή αντίξοες συνθήκες.

20.3 Ο ρόλος της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου στον εντοπισμό, στη μέτρηση, την αξιολόγηση, τη διαχείριση, τη μείωση, την παρακολούθηση και την αναφορά κινδύνων

174. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διασφαλίζει τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη μέτρηση, την παρακολούθηση, τη διαχείριση και τη δέουσα αναφορά όλων των κινδύνων από τις αντίστοιχες μονάδες του ιδρύματος.
175. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διασφαλίζει ότι ο εντοπισμός και η αξιολόγηση δεν βασίζονται μόνο σε ποσοτική πληροφόρηση ή σε στοιχεία που προκύπτουν από τη χρήση υποδειγμάτων, αλλά και ότι λαμβάνονται επίσης υπόψη ποιοτικές προσεγγίσεις. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να ενημερώνει το διοικητικό όργανο για τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται και για τις πιθανές ελλείψεις των υποδειγμάτων κινδύνου και της αντίστοιχης ανάλυσης.

176. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διασφαλίζει ότι εξετάζονται οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, καθώς και ότι εντοπίζονται και αξιολογούνται επαρκώς οι κίνδυνοι τους οποίους συνεπάγονται οι εν λόγω συναλλαγές για το ίδρυμα.
177. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να μεριμνά ώστε όλοι οι κίνδυνοι που εντοπίζονται να παρακολουθούνται αποτελεσματικά από τις επιχειρησιακές μονάδες.
178. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να παρακολουθεί σε τακτική βάση το πραγματικό προφίλ κινδύνου του ιδρύματος και να το ελέγχει εξονυχιστικά σε σχέση με τους στρατηγικούς στόχους και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος, προκειμένου να διευκολύνει αφενός τη λήψη αποφάσεων από το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα και αφετέρου την κριτική επανεξέταση από το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα.
179. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αναλύει τις τάσεις και να αναγνωρίζει τυχόν νέους ή αναδυόμενους κινδύνους και περιπτώσεις αύξησης των κινδύνων που προκύπτουν από τις μεταβαλλόμενες περιστάσεις και συνθήκες. Επίσης, θα πρέπει να αξιολογεί τακτικά τα αποτελέσματα των κινδύνων σε σύγκριση με προηγούμενες εκτιμήσεις (δηλαδή διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχων – back testing) προκειμένου να αξιολογήσει και να βελτιώσει την ακρίβεια και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνου.
180. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αξιολογεί τους πιθανούς τρόπους μείωσης των κινδύνων. Στην αναφορά που υποβάλλεται στο διοικητικό όργανο θα πρέπει να περιλαμβάνονται προτεινόμενα κατάλληλα μέτρα για τη μείωση των κινδύνων.

20.4 Ο ρόλος της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου κατά τον χειρισμό μη εγκεκριμένων ανοιγμάτων

181. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αξιολογεί κατά τρόπο ανεξάρτητο τις παραβιάσεις της διάθεσης ανάληψης κινδύνου ή την υπέρβαση των ορίων κινδύνου (συμπεριλαμβανομένης της εξακρίβωσης της αιτίας και της εκπόνησης νομικής και οικονομικής ανάλυσης του πραγματικού κόστους κλεισίματος, μείωσης ή αντιστάθμισης του ανοίγματος έναντι του δυνητικού κόστους διατήρησής του). Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να τηρεί ενήμερες τις εμπλεκόμενες επιχειρησιακές μονάδες και το διοικητικό όργανο και να διατυπώνει συστάσεις σχετικά με πιθανές επανορθωτικές ενέργειες. Σε περίπτωση σημαντικής παράβασης, η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αναφέρεται απευθείας στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, με την επιφύλαξη της υποχρέωσης της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου να αναφέρεται σε άλλες εσωτερικές λειτουργίες και επιτροπές.
182. Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διαδραματίζει καίριο ρόλο ώστε να διασφαλίζεται ότι η λήψη αποφάσεων βάσει των συστάσεων του πραγματοποιείται στο κατάλληλο ιεραρχικό επίπεδο, καθώς και ότι οι εν λόγω αποφάσεις τηρούνται από τις

αρμόδιες επιχειρησιακές μονάδες και αναφέρονται με τον κατάλληλο τρόπο στο διοικητικό όργανο και, εφόσον έχει συσταθεί, στην επιτροπή κινδύνου.

20.5 Επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου

183. Ο επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να είναι αρμόδιος να παρέχει στο διοικητικό όργανο ολοκληρωμένη και κατανοητή ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους, καθώς και συναφείς συμβουλές, διευκολύνοντας το εν λόγω όργανο να κατανοεί το συνολικό προφίλ κινδύνου του ιδρύματος. Το ίδιο ισχύει και για τον επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου του μητρικού ιδρύματος όσον αφορά την ενοποιημένη κατάσταση.
184. Ο επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διαθέτει επαρκή εμπειρογνωσία, ανεξαρτησία και επίπεδο ιεραρχίας προκειμένου να επανεξετάζει με κριτικό πνεύμα τις αποφάσεις που επηρεάζουν το άνοιγμα κινδύνου του ιδρύματος. Σε περίπτωση που ο επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου δεν είναι μέλος του διοικητικού οργάνου, τα σημαντικά ιδρύματα θα πρέπει να διορίζουν ανεξάρτητο επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου, ο οποίος δεν έχει καμία ευθύνη για άλλες λειτουργίες και αναφέρεται απευθείας στο διοικητικό όργανο. Σε περίπτωση που δεν είναι αναλογικός ο διορισμός προσώπου επιφορτισμένου αποκλειστικά με τον ρόλο του επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας όπως καθορίζεται στον τίτλο Ι, η συγκεκριμένη λειτουργία μπορεί να συνδυάζεται με τον επικεφαλής της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης ή μπορεί να επιτελείται από άλλο ανώτερο διοικητικό στέλεχος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των συνδυαζόμενων λειτουργιών. Σε κάθε περίπτωση, το εν λόγω πρόσωπο θα πρέπει να διαθέτει επαρκείς εξουσίες, κύρος και ανεξαρτησία (π.χ. επικεφαλής του νομικού τμήματος).
185. Ο επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να είναι σε θέση να επανεξετάζει με κριτικό πνεύμα τις αποφάσεις που λαμβάνουν η διοίκηση και το διοικητικό όργανο του ιδρύματος, ενώ θα πρέπει επίσης να τεκμηριώνονται επισήμως οι λόγοι για τους οποίους εγείρονται τυχόν αντιρρήσεις. Εάν το ίδρυμα επιθυμεί να χορηγήσει στον επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου το δικαίωμα αρνησικυρίας κατά τη λήψη αποφάσεων (π.χ. απόφαση πιστωτικής ή επενδυτικής φύσης ή καθορισμός ορίου) σε επίπεδα κατώτερα του διοικητικού οργάνου, θα πρέπει να προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω δικαιώματος αρνησικυρίας, τις διαδικασίες παραπομπής σε ανώτερα τμήματα της ιεραρχικής κλίμακας ή τις διαδικασίες προσφυγής, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα εμπλακεί το διοικητικό όργανο.
186. Τα ιδρύματα θα πρέπει να θεσπίζουν ενισχυμένες διαδικασίες για την έγκριση αποφάσεων επί των οποίων έχει εκφράσει αρνητική άποψη ο επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου. Το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνεί απευθείας με τον επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου για βασικά ζητήματα κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων που ενδέχεται να μην συμβαδίζουν με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και τη στρατηγική κινδύνου του ιδρύματος.

21 Λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης

187. Τα ιδρύματα θα πρέπει να συγκροτούν μόνιμη και αποτελεσματική λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης για τη διαχείριση του κινδύνου συμμόρφωσης, ενώ θα πρέπει επίσης να διορίζουν κάποιο πρόσωπο ως υπεύθυνο για την εν λόγω λειτουργία σε ολόκληρο το ίδρυμα (ο υπεύθυνος κανονιστικής συμμόρφωσης ή επικεφαλής της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης).
188. Σε περίπτωση που δεν είναι αναλογικός ο διορισμός προσώπου επιφορτισμένου αποκλειστικά με τον ρόλο του επικεφαλής της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας όπως καθορίζεται στον τίτλο Ι, η συγκεκριμένη λειτουργία μπορεί να συνδυάζεται με τον επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου ή μπορεί να ασκείται από άλλο ανώτερο διοικητικό στέλεχος (π.χ. τον επικεφαλής του νομικού τμήματος), υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των συνδυαζόμενων λειτουργιών.
189. Η λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένου του επικεφαλής της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης, θα πρέπει να είναι ανεξάρτητο από τους επιχειρηματικούς τομείς και τις εσωτερικές μονάδες που ελέγχει και να διαθέτει επαρκείς εξουσίες, κύρος και πόρους. Λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων αναλογικότητας που καθορίζονται στον τίτλο Ι, τη εν λόγω λειτουργία μπορεί είτε να επικουρείται στο έργο του από τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου είτε να συνδυάζεται με τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου ή με άλλες κατάλληλες λειτουργίες, π.χ. με το νομικό τμήμα ή με το τμήμα ανθρώπινων πόρων.
190. Το προσωπικό της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να διαθέτει επαρκές επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και πείρας σε θέματα συμμόρφωσης και συναφών διαδικασιών, ενώ θα πρέπει επίσης να έχει πρόσβαση σε τακτική κατάρτιση.
191. Το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει να επιβλέπει την εφαρμογή μιας άρτια τεκμηριωμένης πολιτικής κανονιστικής συμμόρφωσης, η οποία θα πρέπει να κοινοποιείται σε όλα τα μέλη του προσωπικού. Τα ιδρύματα θα πρέπει να θεσπίζουν διαδικασία για την τακτική αξιολόγηση των αλλαγών στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που διέπουν τις δραστηριότητές τους.
192. Η λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να παρέχει στο διοικητικό όργανο συμβουλές σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τους ισχύοντες νόμους, κανόνες, κανονισμούς και πρότυπα, ενώ θα πρέπει επίσης να αξιολογεί τον αντίκτυπο που ενδέχεται να έχουν τυχόν αλλαγές του νομοθετικού ή κανονιστικού περιβάλλοντος στις δραστηριότητες και στο πλαίσιο κανονιστικής συμμόρφωσης του ιδρύματος.
193. Η λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η παρακολούθηση της συμμόρφωσης πραγματοποιείται μέσω ενός διαρθρωμένου και σαφώς καθορισμένου

προγράμματος παρακολούθησης της συμμόρφωσης και ότι παρακολουθείται η πολιτική κανονιστικής συμμόρφωσης. Η λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να αναφέρεται στο διοικητικό όργανο και να επικοινωνεί δεόντως με τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου για θέματα σχετικά με τον κίνδυνο κανονιστικής συμμόρφωσης του ιδρύματος και τη διαχείρισή του. Η λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης και η λειτουργία διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν δεόντως πληροφορίες προκειμένου να είναι σε θέση να εκτελούν τα αντίστοιχα καθήκοντά τους. Τα πορίσματα της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από το διοικητικό όργανο και τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

194. Σύμφωνα με την ενότητα 18 του παρόντος εγγράφου, η λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να επιβεβαιώνει επίσης, σε στενή συνεργασία με τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου και το νομικό τμήμα, ότι τα νέα προϊόντα και οι νέες διαδικασίες συμμορφώνονται με το ισχύον νομικό πλαίσιο και, κατά περίπτωση, με τυχόν γνωστές επικείμενες αλλαγές στις νομοθετικές, κανονιστικές και εποπτικές απαιτήσεις.
195. Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα κατά της εσωτερικής ή εξωτερικής δόλιας συμπεριφοράς και πειθαρχικών παραπτωμάτων (π.χ. παραβίαση των εσωτερικών διαδικασιών, υπέρβαση των ορίων).
196. Τα ιδρύματα θα πρέπει να μεριμνούν ώστε οι θυγατρικές και τα υποκαταστήματά τους να λαμβάνουν μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των δραστηριοτήτων τους προς τις τοπικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις. Σε περίπτωση που οι τοπικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις εμποδίζουν την εφαρμογή των αυστηρότερων διαδικασιών και συστημάτων συμμόρφωσης που εφαρμόζει ο όμιλος, ιδίως εάν δεν επιτρέπουν τη γνωστοποίηση και την ανταλλαγή απαραίτητων πληροφοριών μεταξύ των οντοτήτων του ομίλου, οι θυγατρικές και τα υποκαταστήματα θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τον υπεύθυνο κανονιστικής συμμόρφωσης ή τον επικεφαλής της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης του ιδρύματος με υποχρέωση ενοποίησης.

22 Λειτουργία εσωτερικού ελέγχου

197. Τα ιδρύματα πρέπει να συγκροτούν ανεξάρτητη και αποτελεσματική λειτουργία εσωτερικού ελέγχου, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια αναλογικότητας που καθορίζονται στον τίτλο Ι, και θα πρέπει να διορίζουν κάποιο πρόσωπο ως υπεύθυνο για την εν λόγω λειτουργία σε ολόκληρο το ίδρυμα. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη και να διαθέτει επαρκείς εξουσίες, κύρος και πόρους. Ειδικότερα, το ίδρυμα θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τόσο τα προσόντα των μελών του προσωπικού της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου όσο και οι πόροι της, ιδίως όσον αφορά τα ελεγκτικά εργαλεία και τις μεθόδους ανάλυσης κινδύνου που χρησιμοποιεί, επαρκούν για το μέγεθος και τις γεωγραφικές τοποθεσίες του ιδρύματος, καθώς και για τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των κινδύνων που συνδέονται με το επιχειρηματικό μοντέλο, τις δραστηριότητες, την κουλτούρα αντιμετώπισης των κινδύνων και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος.

198. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τις ελεγχόμενες δραστηριότητες. Κατά συνέπεια, η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου δεν θα πρέπει να συνδυάζεται με άλλες λειτουργίες του ιδρύματος.
199. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει, εφαρμόζοντας μια προσέγγιση βάσει κινδύνου, να προβαίνει σε ανεξάρτητη αξιολόγηση και να παρέχει αντικειμενική βεβαιότητα όσον αφορά τη συμμόρφωση όλων των δραστηριοτήτων και των μονάδων του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που αποτελούν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης, με τις πολιτικές και τις διαδικασίες του ιδρύματος, καθώς και με τις εξωτερικές απαιτήσεις. Κάθε οντότητα του ομίλου θα πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιοτήτων της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου.
200. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου δεν θα πρέπει να εμπλέκεται στον σχεδιασμό, στην επιλογή, τη θέσπιση και την εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτικών, μηχανισμών και διαδικασιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου ούτε των ορίων κινδύνου. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα να ζητεί στοιχεία από τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου σχετικά με θέματα που αφορούν τον κίνδυνο, τους εσωτερικούς ελέγχους και τη συμμόρφωση προς τους ισχύοντες κανόνες.
201. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να αξιολογεί τόσο την αποτελεσματικότητα όσο και την αποδοτικότητα του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου του ιδρύματος, όπως καθορίζεται στην ενότητα 15. Ειδικότερα, η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να αξιολογεί:
- α. την καταλληλότητα του πλαισίου διακυβέρνησης του ιδρύματος·
 - β. κατά πόσον οι υφιστάμενες πολιτικές και διαδικασίες εξακολουθούν να είναι επαρκείς και να συνάδουν με τις νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις, καθώς και με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και τη στρατηγική κινδύνου του ιδρύματος·
 - γ. τη συμμόρφωση των διαδικασιών προς τις ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και προς τις αποφάσεις του διοικητικού οργάνου·
 - δ. αν οι διαδικασίες εφαρμόζονται κατά τρόπο ορθό και αποτελεσματικό (π.χ. συμμόρφωση των συναλλαγών, επίπεδο κινδύνου που προκύπτει πραγματικά κ.λπ.)· και
 - ε. την επάρκεια, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των ελέγχων που διενεργούνται και των αναφορών που υποβάλλονται από τις υποστηρικτικές επιχειρησιακές μονάδες, καθώς και από τις λειτουργίες διαχείρισης κινδύνου και κανονιστικής συμμόρφωσης.
202. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να επαληθεύει ιδίως την ακεραιότητα των διαδικασιών που διασφαλίζουν την αξιοπιστία των μεθόδων και των τεχνικών του ιδρύματος, καθώς και των παραδοχών και των πηγών πληροφόρησης που χρησιμοποιούνται στα εσωτερικά του υποδείγματα (π.χ. υποδείγματα κινδύνου και λογιστικές αποτιμήσεις). Επίσης,

θα πρέπει να αξιολογεί την ποιότητα και τη χρήση εργαλείων για τον ποιοτικό προσδιορισμό και την αξιολόγηση του κινδύνου, καθώς και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη μείωση του κινδύνου.

203. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να έχει απρόσκοπτη πρόσβαση, σε επίπεδο ιδρύματος, στο σύνολο των αρχείων, των εγγράφων, των πληροφοριών και των κτιριακών υποδομών του ιδρύματος. Στην εν λόγω πρόσβαση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται και η πρόσβαση στα συστήματα διαχείρισης πληροφοριών και στα πρακτικά όλων των επιτροπών και των οργάνων λήψης αποφάσεων.
204. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να τηρεί τα συναφή εθνικά και διεθνή επαγγελματικά πρότυπα. Παράδειγμα των επαγγελματικών προτύπων που αναφέρονται εν προκειμένω αποτελούν τα πρότυπα που θεσπίζει το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών.
205. Οι εργασίες του εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να εκτελούνται επί τη βάση σχεδίου εσωτερικού ελέγχου και λεπτομερούς προγράμματος ελέγχου, σύμφωνα με μια προσέγγιση βάσει κινδύνου.
206. Θα πρέπει να καταρτίζεται σχέδιο εσωτερικού ελέγχου τουλάχιστον μία φορά ανά έτος με βάση τους ετήσιους στόχους εσωτερικού ελέγχου. Το σχέδιο εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να εγκρίνεται από το διοικητικό όργανο.
207. Όλες οι συστάσεις στο πλαίσιο του ελέγχου θα πρέπει να υπόκεινται σε επίσημη διαδικασία παρακολούθησης από τα κατάλληλα επίπεδα διοίκησης, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και έγκαιρη υλοποίησή τους και να υποβάλλονται σχετικές αναφορές.

Τίτλος VI – Διαχείριση της επιχειρησιακής συνέχειας

208. Τα ιδρύματα θα πρέπει να καταρτίζουν σχέδιο χρηστής διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας προκειμένου να διασφαλίζεται η αδιάλειπτη λειτουργία τους και να περιορίζονται οι ζημιές σε περίπτωση σημαντικής διακοπής της επιχειρησιακής λειτουργίας.
209. Τα ιδρύματα δύνανται να συγκροτούν ειδική ανεξάρτητη λειτουργία επιχειρησιακής συνέχειας, π.χ. στο πλαίσιο της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου²⁶.
210. Η επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδρύματος βασίζεται σε διάφορους πόρους κρίσιμης σημασίας (π.χ. συστήματα ΤΠ, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους (υπηρεσίες cloud), συστήματα επικοινωνίας και κτιριακές υποδομές). Ο σκοπός της διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας είναι ο μετριασμός των επιχειρησιακών, χρηματοπιστωτικών και νομικών επιπτώσεων, καθώς και των επιπτώσεων όσον αφορά την υπόληψη του ιδρύματος και άλλων σημαντικών επιπτώσεων που προκύπτουν από μια καταστροφή ή παρατεταμένη στέρηση αυτών των πόρων και από την επακόλουθη διαταραχή των συνήθων επιχειρηματικών διαδικασιών του ιδρύματος. Άλλα μέτρα διαχείρισης κινδύνου

²⁶ Βλέπε επίσης το άρθρο 312 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

ενδέχεται να αποσκοπούν στη μείωση της πιθανότητας τέτοιων συμβάντων ή στη μεταβίβαση του χρηματοπιστωτικού τους αντικτύπου σε τρίτα μέρη (π.χ. μέσω ασφάλισης κινδύνων).

211. Για την κατάρτιση σχεδίου χρηστής διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας, το ίδρυμα θα πρέπει να αναλύει με προσοχή την έκθεσή του σε σημαντικές διακοπές της επιχειρησιακής του λειτουργίας και να αξιολογεί (ποσοτικά και ποιοτικά) τη δυνητική τους επίδραση με τη χρήση εσωτερικών και/ή εξωτερικών δεδομένων και ανάλυσης σεναρίων. Η εν λόγω ανάλυση θα πρέπει να καλύπτει όλους τους επιχειρηματικούς τομείς και τις εσωτερικές μονάδες του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένου της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου, ενώ θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η αλληλεξάρτησή τους. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης θα πρέπει να συμβάλλουν στον καθορισμό των προτεραιοτήτων και των στόχων ανάκαμψης του ιδρύματος.

212. Με βάση την ανωτέρω ανάλυση, το ίδρυμα θα πρέπει να εφαρμόζει:

- α. σχέδια έκτακτης ανάγκης και επιχειρησιακής συνέχειας, τα οποία διασφαλίζουν ότι το ίδρυμα αντιδρά δεόντως σε έκτακτες ανάγκες και διατηρεί την ικανότητα να ασκεί τις σημαντικότερες επιχειρηματικές του δραστηριότητες σε περίπτωση διαταραχής των συνήθων επιχειρησιακών του διαδικασιών· και
- β. σχέδια ανάκαμψης κρίσιμων πόρων, τα οποία επιτρέπουν στο ίδρυμα να επιστρέψει στις συνήθεις επιχειρηματικές πρακτικές σε εύλογο χρονικό διάστημα. Τυχόν υπολειπόμενος κίνδυνος από δυνητικές επιχειρησιακές διαταραχές θα πρέπει να συνάδει με την διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος.

213. Τα σχέδια έκτακτης ανάγκης, επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης θα πρέπει να τεκμηριώνονται και να εφαρμόζονται με ιδιαίτερη προσοχή. Η σχετική τεκμηρίωση θα πρέπει να είναι διαθέσιμη στους επιχειρηματικούς τομείς, στις εσωτερικές μονάδες και στη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου και να αποθηκεύεται σε συστήματα τα οποία βρίσκονται σε χωριστούς χώρους και είναι εύκολα προσβάσιμα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Θα πρέπει να διασφαλίζεται η παροχή κατάλληλης κατάρτισης. Τα σχέδια θα πρέπει να υπόκεινται σε δοκιμή και επικαιροποίηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Τυχόν προκλήσεις ή αστοχίες που διαπιστώνονται κατά τη διενέργεια των δοκιμών προσομοίωσης θα πρέπει να τεκμηριώνονται και να αναλύονται, τα δε σχέδια θα πρέπει να αναθεωρούνται αναλόγως.

Τίτλος VII – Διαφάνεια

214. Οι στρατηγικές, οι πολιτικές και οι διαδικασίες θα πρέπει να κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη του σχετικού προσωπικού του ιδρύματος. Το προσωπικό του ιδρύματος θα πρέπει να κατανοεί και να συμμορφώνεται με τις πολιτικές και τις διαδικασίες του ιδρύματος που αφορούν τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του.

215. Ως εκ τούτου, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να ενημερώνει και να παρέχει στα μέλη του σχετικού προσωπικού επίκαιρη πληροφόρηση όσον αφορά τις στρατηγικές και τις πολιτικές του ιδρύματος με σαφήνεια και συνέπεια, τουλάχιστον στο επίπεδο ιεραρχίας που απαιτείται

για την εκτέλεση των συγκεκριμένων καθηκόντων τους. Η εν λόγω ενημέρωση μπορεί να παρέχεται μέσω γραπτών κατευθυντήριων γραμμών, εγχειριδίων ή άλλων μέσων.

216. Σε περίπτωση που οι μητρικές επιχειρήσεις υποχρεούνται από τις αρμόδιες αρχές, δυνάμει του άρθρου 106 παράγραφος 2 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, να δημοσιοποιούν σε ετήσια βάση μια περιγραφή της νομικής δομής και διακυβέρνησης και της οργανωτικής δομής του ομίλου ιδρυμάτων, η εν λόγω πληροφόρηση θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις οντότητες εντός της διάρθρωσης του ομίλου, όπως ορίζεται στην οδηγία 2013/34/ΕΕ²⁷, ανά χώρα.

217. Η εν λόγω δημοσίευση θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α. επισκόπηση της εσωτερικής οργάνωσης των ιδρυμάτων και της διάρθρωσης του ομίλου, όπως ορίζεται στην οδηγία 2013/34/ΕΕ, και των αλλαγών που επέρχονται σε αυτές, συμπεριλαμβανομένων των κυριότερων διαύλων αναφοράς και αρμοδιοτήτων·
- β. τυχόν σημαντικές αλλαγές που έχουν επέλθει από την τελευταία δημοσίευση και την ημερομηνία κάθε σημαντικής αλλαγής·
- γ. νέες νομικές δομές, δομές διακυβέρνησης ή οργανωτικές δομές·
- δ. πληροφορίες σχετικά με τη δομή, την οργάνωση και τα μέλη του διοικητικού οργάνου, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των μελών του και του αριθμού των μελών που χαρακτηρίζονται ως ανεξάρτητα, με προσδιορισμό του φύλου και της διάρκειας της εντολής κάθε μέλους του διοικητικού οργάνου·
- ε. τις κυριότερες ευθύνες του διοικητικού οργάνου·
- στ. κατάλογο των επιτροπών του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, καθώς και τη σύνθεσή τους·
- ζ. επισκόπηση της πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων που εφαρμόζεται στα ιδρύματα και στο διοικητικό όργανο·
- η. επισκόπηση του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου· και
- θ. επισκόπηση του πλαισίου διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας.

²⁷ Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).

Παράρτημα Ι – Πτυχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάπτυξη μιας πολιτικής εσωτερικής διακυβέρνησης

Σύμφωνα με τον τίτλο ΙΙΙ, κατά την τεκμηρίωση των πολιτικών και των ρυθμίσεων εσωτερικής διακυβέρνησης, τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ακόλουθες πτυχές:

1. Δομή των μετόχων
2. Δομή του ομίλου, κατά περίπτωση (νομική και λειτουργική δομή)
3. Σύνθεση και λειτουργία του διοικητικού οργάνου
 - α. κριτήρια επιλογής
 - β. αριθμός, διάρκεια εντολής, εκ περιτροπής εναλλαγή, ηλικία
 - γ. ανεξάρτητα μέλη του διοικητικού οργάνου
 - δ. εκτελεστικά μέλη του διοικητικού οργάνου
 - ε. μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού οργάνου
 - στ. εσωτερικός καταμερισμός των καθηκόντων, κατά περίπτωση
4. Δομή διακυβέρνησης και οργανόγραμμα (με αντίκτυπο στον όμιλο, κατά περίπτωση)
 - α) εξειδικευμένες επιτροπές
 - i. σύνθεση
 - ii. λειτουργία
 - β) εκτελεστική επιτροπή, ενδεχομένως
 - i. σύνθεση
 - ii. λειτουργία
5. Πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις
 - α) επικεφαλής της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνου
 - β) επικεφαλής της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης
 - γ) επικεφαλής της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου
 - δ) οικονομικός διευθυντής
 - ε) άλλα πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις

6. Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου
 - α) περιγραφή κάθε επιμέρους λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων της οργάνωσης, των πόρων, του κύρους και των εξουσιών του
 - β) περιγραφή του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της στρατηγικής κινδύνου
7. Οργανωτική δομή (με αντίκτυπο στον όμιλο, κατά περίπτωση)
 - α) λειτουργική δομή, επιχειρηματικοί τομείς και κατανομή αρμοδιοτήτων και ευθυνών
 - β) εξωτερική ανάθεση
 - γ) φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών
 - δ) γεωγραφικό εύρος επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
 - ε) ελεύθερη παροχή υπηρεσιών
 - στ) υποκαταστήματα
 - ζ) θυγατρικές, κοινοπραξίες κ.λπ.
 - η) χρήση εξωχώριων κέντρων
8. Κώδικας δεοντολογίας και συμπεριφοράς (με αντίκτυπο στον όμιλο, κατά περίπτωση)
 - α) στρατηγικοί στόχοι και εταιρικές αξίες
 - β) εσωτερικοί κώδικες και κανονισμοί, πολιτική πρόληψης
 - γ) πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων
 - δ) καταγγελία δυσλειτουργιών (whistleblowing)
9. Κατάσταση της πολιτικής εσωτερικής διακυβέρνησης, με ημερομηνίες
 - α) εκπόνηση
 - β) τελευταία τροποποίηση
 - γ) τελευταία αξιολόγηση
 - δ) έγκριση από το διοικητικό όργανο.